

FLACĂRA

49

**"PIESELE" ORGANISMULUI
"OMENESC POT FI
SCHIMBATE?"**

**Din nou despre circulație
și problemele ei**

**A SOSIT IARNA:
ANOTIMPUL HOCHEIULUI**

Anul XIV nr. 49 (549) — 4 decembrie 1965

Ancheta „Flacării”
Povestea
celor 1001
„merunțișuri”

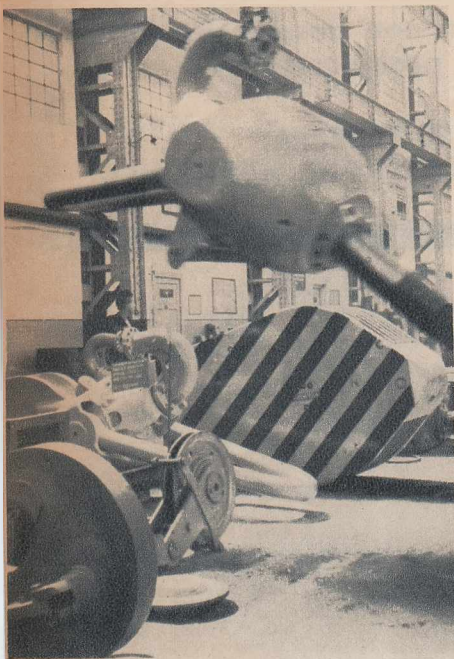
Biblioteca Centrală
Regională
Humedoara-Deva

**CLAUDIA
CARDINALE**

în aceste zile
din nou
pe ecranele
noastre

pină la 7 000 metri în adâncuri

Intr-o serie de corespondențe sosite la redacție ne sînt relatate noutăți din industria noastră constructoare de utilaj petrolier. Aflăm că numărul utilajelor livrate anul acesta numai de uzinele din regiunea Ploiești (a căror producție actuală este de 3 ori mai mare decît în 1959) depășește 2 300 de instalații de foraj și intervenție, de cimentare și operațiuni speciale, de prelucrare a țiteiului, turbine etc.

Au intrat în fabricație noi tipuri de agregate pentru săparea sondelor la adîncimi mari, sape cu role echipate cu duze ceramice și diamante,

curier

instalații și autotrolii pentru intervenții la sonde și altele. Toate se caracterizează printr-un înalt nivel tehnic. Experimentate la faza sondelor, sapele cu duze ceramice realizate de uzina „I. Mai” din Ploiești, de exemplu, au dat rezultate remarcabile. Specialiștii au constatat marea lor rezistență în straturile tari, ceea ce are, între altele, ca efect prelungirea duratei de utilizare a agregatului. Tot atît de valoroase se dovedesc a fi dispozitivele de avansare automată a sapei în strat, care face posibilă aplicarea unei tehnologii de foraj superioare celei obișnuite. Cu o bună carte de vizită se prezintă în fața sondorilor și pompa de noroi „Duplex-1 250 CP” creată pentru noua instalație „4 DH-315”, ca și „E-75”, o nouă instalație de foraj pînă la 2 200 m a căror intrare în producția de serie au fost recent anunțate de uzinele ploieștene „I. Mai”. Parametrii înalți de funcționare ai pompei „Duplex-1 250 CP” îi permit acesteia să reziste chiar în condiții de lucru la presiuni de peste 300 de atmosfere. Dotată fiind cu asemenea prețioase pompe, cu patru motoare diesel de 700 CP și alte mecanisme perfecționate, instalația „4 DH-315” poate explora și exploata zăcăminte de țitei și gaze aflate la adîncimi de 7 000 m. Realizările respective constituie rezultatele dezvoltării ra-

pide din ultimii 15 ani a industriei românești de utilaj petrolier modern, concentrată în șapte mari uzine. Potrivit ultimelor statistici, noi ne situăm în rîndul principalilor exportatori în acest domeniu, ocupînd locul doi din lume, după S.U.A. Concepția originală a utilajului petrolier românesc, care-i conferă acestuia parametri tehnici și performanțe superioare, simplitatea de manevrare, siguranță în exploatare și economicitate, i-au adus aprecieri în zeci de țări din întreaga lume.

În momentul de față, protecția studiază realizarea unor noi produse: autotrolii pentru carotaj sau măsurători speciale la adîncimi de 7 000 m, generatoare de abur cu cazane tip „Vuia”, ingenioase instalații de foraj, extracție și de cimentare a sondelor, echipamente pentru carotajul inductiv, acustic, laterolog și altele. Ele reprezintă gîndirea colectivă a specialiștilor, cercetătorilor din institutele științifice, care se străduiesc permanent să ridice pe noi culmi prestigiul mondial al utilajului petrolier românesc.

Gh. BRĂTESCU

betonul celular autoclavizat

S-a terminat construcția Fabricii de produse din beton autoclavizat în cartierul bucurăstean Militar.

După ce va intra în funcțiune la începutul anului viitor (în prezent se fac probele tehnologice) din noua fabrică vor lua anual drumul șantierelor circa 110 000 mc de produse prefabricate din beton celular autoclavizat. Acesta seamănă mult cu betonul clasic, dar calitățile sînt deosebite: pe de o parte, deși e la fel de rezistent, e aproape de 3-4 ori mai ușor (ceea ce înseamnă că reduce greutatea clădirilor și a manoperei), iar pe de altă parte prezintă calități net superioare în ce privește izolarea termică și fonică. Fabrica va produce plăci slab armate pentru acoperiri de hale industriale, panouri și materiale de zidărie, plăci termoizolatoare utilizate atît la apartamente cît și la alte feluri de clădiri ș.a. Aceste produse noi vor avea — față de cele similare existente — indici calitativi superiori: rezistență 60-70 kg/mc, greutate specifică 700 kg/mc; de asemenea sînt ușor placabile cu ceramică, ușor transportabile și lesne de prelucrat pe șantier. Noua unitate a Ministerului Industriei Construcțiilor va atînga, împreună cu semenele ei de la Doicești și Craiova, o capacitate anuală de peste 400 000 mc.

Paul TUTUNGIU

vioară electronică

În familia instrumentelor cu coarde înzestrate cu dispozitive speciale de amplificare, vioara s-a încadrat relativ recent. Vioara electronică mai constituie încă o noutate. Cu toate acestea, unii instrumentiști pasionați au reușit să și-o procure. Printre aceștia, și violonistul Victor Radu din Morăreni, raionul Toplița. El posedă o vioară electronică de o construcție originală, realizată cu concursul lutierilor din Reghin ale căror creații și-au cucerit un bine meritat prestigiu în țară și peste hotare.

Victor Radu este, de altfel, un cunoscut culegător de melodii din tezaurul folcloric. El a cules și a notat 309 melodii populare pe care

Institutul de etnografie și folclor al Academiei Republicii Socialiste România le-a imprimat.

Aceleași melodii, aceeași sensibilitate artistică, aceeași mîină de maestru. Dar instrumentul e acum altul. Vioara electronică se pregătește să devină un instrument muzical popular.

Nicolae AVRIGEANU

cu ajutorul plasmei

În ultimii ani fizicienii din țara noastră, în colaborare cu chimiștii, au întreprins cercetări asidue în legătură cu perfecționarea metodelor de obținere a plasmei și realizării unor plasmotroane de mare capacitate.

Printre alte rezultate ale acestor cercetări este și găsirea posibilității de a se obține temperaturi ale plasmei de zeci de mii de grade. Cu prilejul lucrărilor de montaj efectuate la Combinatul chimic din Tg. Mureș, inginerul Ilie Echim și colectivul său a aplicat cea mai modernă metodă de tăiere a metalelor, cunoscută pînă în prezent: cu ajutorul jetului de plasmă.

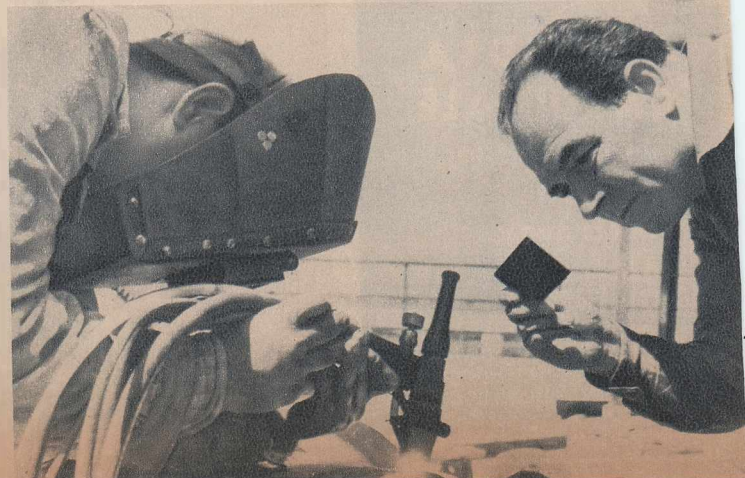
În acest scop s-a construit un pistol simplu de plasmă, bransat la un convertizor de sudură obișnuit. Pentru amorsarea arcului și ionizarea gazelor plasmogene se utilizează un grup de înaltă frecvență. Acest aparat simplu produce într-o fracțiune de secundă un jet de plasmă care ajunge la o temperatură de 20 000-30 000 grade Celsius, cu o viteză de 3-4 ori mai mare decît viteza sunetului.

Firește, date fiind calitățile amintite, productivitatea realizată e extrem de mare. Ca să dăm un singur exemplu: o țevă de aluminiu utilizată la blocurile de separare, avînd grosimea de 100 mm și diametrul de 350 mm, era tăiată înainte cu polizorul de mare turăție și discuri de năilon în circa 80 de minute. Cu ajutorul jetului de plasmă, aceeași operație se execută în numai 7 minute. După calculele făcute, productivitatea după noua metodă este de 10 ori mai mare decît înainte de aplicarea ei.

Pe șantierul combinatului s-a aplicat cu succes și sudarea instalațiilor tehnologice în mediu protector de argon. O serie de metale, în special cele ușoare, ca aluminiul și compuşii săi sau oțelurile aliate, în contact cu oxigenul și hidrogenul din atmosferă, se viciază. În schimb, gazul inert protejează baia de sudură. Ingerul Ilie Echim este autorul primului aparat de sudat cu argon din țara noastră. În momentul de față, pe toate șantierele mari ale țării, sudarea aluminiului și a unor oțeluri se execută exclusiv după acest procedeu.

Iar dacă în curînd Combinatul de îngrășăminte azotoase din Tg. Mureș va produce primele cantități de

inginerul Ilie Echim, urmînd tăierea metalului cu jet de plasmă.

îngrășăminte pentru ogoarele patriei, la aceasta, o mare contribuție au avut și aplicarea procedurilor arătate. De pildă, în cursul lucrărilor de montaj, într-o singură lună s-au executat aici circa 800 de suduri în argon și tăieri cu plasmă.

Ștefan IZSAK

ceața salvatoare

Unul din motivele pentru care multe vieți omonești și-au aflat sfîrșitul pe mare, pe uscat sau în aer, e ceața. Dar iată că noțiunea nu mai desemnează astăzi doar ceva nedorit; tot ceața vine în ajutorul omului. Despre ce e vorba? Desigur, despre o alt fel de ceață, de data aceasta produsă artificial, în mine, pentru absorbția prafului ce conține bioxid de siliciu (substanță ce provoacă silicoza).

În mina de la Săsari, raionul Baia-Mare, a fost introdus de curînd un procedeu de producere a „perdelor de ceață”. Pe o distanță de 15-20 metri de la front de lucru al minerului, acționează niște duze alimentate cu apă și aer comprimat. În felul acesta ceața artificială reduce praful în cantitate de 70-80%, dizolvînd și toxinele conținute de gazele ce se emană în urma pușcărilor. Procedeu poate fi folosit și în alte domenii unde praful produs de lucrări devine dăunător sănătății.

T. PAULIAN

ferăstraie mecanice românești

Un arbore s-a prăbușit, rostogolindu-se pînă-n undele Bistriței. Apoi altul și altul... Ne-am apropiat de tăietori să primim palmele celui mai vîrstnic: ele au strîns, de-a lungul anilor, cu aceeași putere, fel de fel de unelte, începînd cu străvechiul topor sau cu înlocuitorul acestuia, joagărul cu dinți de oțel, pînă la ferăstrăul mecanic introdus în cea mai largă măsură în ultimii ani în exploatarea forestieră din țara noastră.

Pînă acum, aceste ferăstraie proveneau din import. Iată însă că, recent, un colectiv de specialiști din regiunea Brașov (de la Direcția regională a economiei forestiere, uzinele Metrom, Fabrica de radiatoare și cabluri ș.a.) au realizat primele ferăstraie mecanice românești cu parametri moderni. Motorul „Carpați” de care este acționat îi dă noului ferăstrău o putere ridicată, iar faptul că e mai ușor cu 1,5 kg față de cele importate, existente în prezent în exploatare, permite lucrul în cele mai dificile poziții.

D. PETCU

anticipări editoriale (II)

Continuăm interviul (început de rubrica „Curier” în nr. 48 al revistei) luat tovarășului Al. Șiperco, redactor-șef al Editurii politice, în legătură cu planul de apariție pe 1966 al acestei edituri.

— Pentru înțelegerea problemelor generale ale contemporaneității este necesară, în mod evident, cunoașterea diverselor aspecte ale vieții internaționale din trecut și prezent. Ce cărți vor vedea lumina tiparului în 1966 care vor dezbate asemenea probleme?

— În domeniul la care vă referiți, editura va continua și în anul viitor să scoată materiale din istoria diplomației românești ca: „Primele reprezentanțe diplomatice ale României”, „România și regimul strimtorilor”. Problemele de actualitate vor fi oglindite în lucrări de genul „Principiul suveranității naționale în relațiile dintre state” de A. Cristescu, „Diplomația țărilor africane” de V. Urum, „Commonwealth” de N. Minei, „Sociologia presei burgheze” etc. De remarcat este, de asemenea și apariția în 1966 a „Breviarului diplomatic” și a lucrării „Bazele diplomației” de M. Malita.

— Ce colecții noi veți lansa?

— În anul 1966 se vor adăuga vechilor colecții următoarele colecții noi: „Biblioteca de filozofie și sociologie”, cuprinzând studii și eseuri, „In ajutorul organizațiilor U.T.C.” și „In ajutorul activității pionierești”.

— Ce traduceri din literatura social-politică vor vedea lumina tiparului anul viitor?

— Numărul acestora va spori în anul 1966. Nu pot fi citate desigur toate lucrările și de aceea pomenesc doar despre „Maurul și generalul” o culegere de amintiri despre K. Marx și Fr. Engels, „Cibernetică și societatea” de C. Klaus, „Einstein despre pace”, „Scurtă istorie a Africii negre” de I. Joos, „Teatrul politic” de E. Piscator, „Amintirile unui ambasador” de Maiski, „Povești siciliene” de Danilo Dolci.

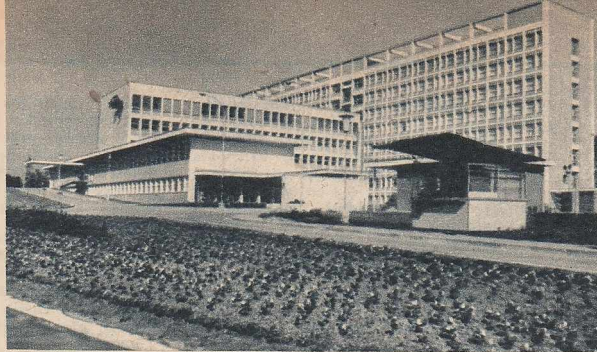
— Ce alte noutăți prevede planul editurii?

— Nu pot încheia fără să amintesc despre terminarea în 1966, o dată cu apariția volumului IV, a editării „Dicționarului enciclopedic român”. Sînt și alte numeroase secțiuni ale cărții politice care prezintă interes: literatura politică pentru tîneret, care va cuprinde, printre numeroase titluri privind experiența activității și organizațiilor U.T.C. și de pionieri, volumul al IV-lea al seriei „Știința — prietena noastră” și două volume remarcabile din punct de vedere al valorii lor educative, realizate cu ajutorul oamenilor de știință și cultură din țara noastră: „Arta însușirii științei” și „A fi elev”; literatura sindicală, agitația vizuală care și propune să realizeze printre altele albumul expoziție „Dezvoltarea economiei naționale în perioada planului cincinal”. Ca și în anii trecuți, numeroase lucrări vor fi editate și în limbile naționalităților conlocuitoare.

Horațiu STĂTESCU

asa arată spitalul nostru

Amplasată în partea de nord-est a orașului Gheorghe Gheorghiu-Dej, pe una din terasele Troțușului, construcția aceasta modernă și luminoasă adăpostește noul spital general al orașului cu un to-

tal de 482 de paturi (inclusiv maternitatea).

Soluția arhitectonică adoptată de constructori răspunde unor necesități funcționale fundamentale. Se realizează o separare articulată a celor 4 funcțiuni care compun un volum spitalicesc: policlinică, staționar, diagnostic-tratament, anexe generale. Utilizarea noului spital s-a făcut ținîndu-se seama de tot ceea ce a fost mai nou în perioada construcției, la un înalt grad de con-

prieten, pianul. Se înapoiasă de cîteva zile de la Viena unde obținuse un strălucit succes în rolul Contelui de Luna din „Trubadurul” de Verdi. Răsfoim împreună cîteva din ziarile vieneze în care sînt elogiata calitățile excepționale ale baritonului român, vocea sa de o rară frumusețe. Despre apariția sa pe scena operei din Viena Nicolae Herlea ne-a vorbit cu căldură și s-a referit mai ales la partenerii săi din

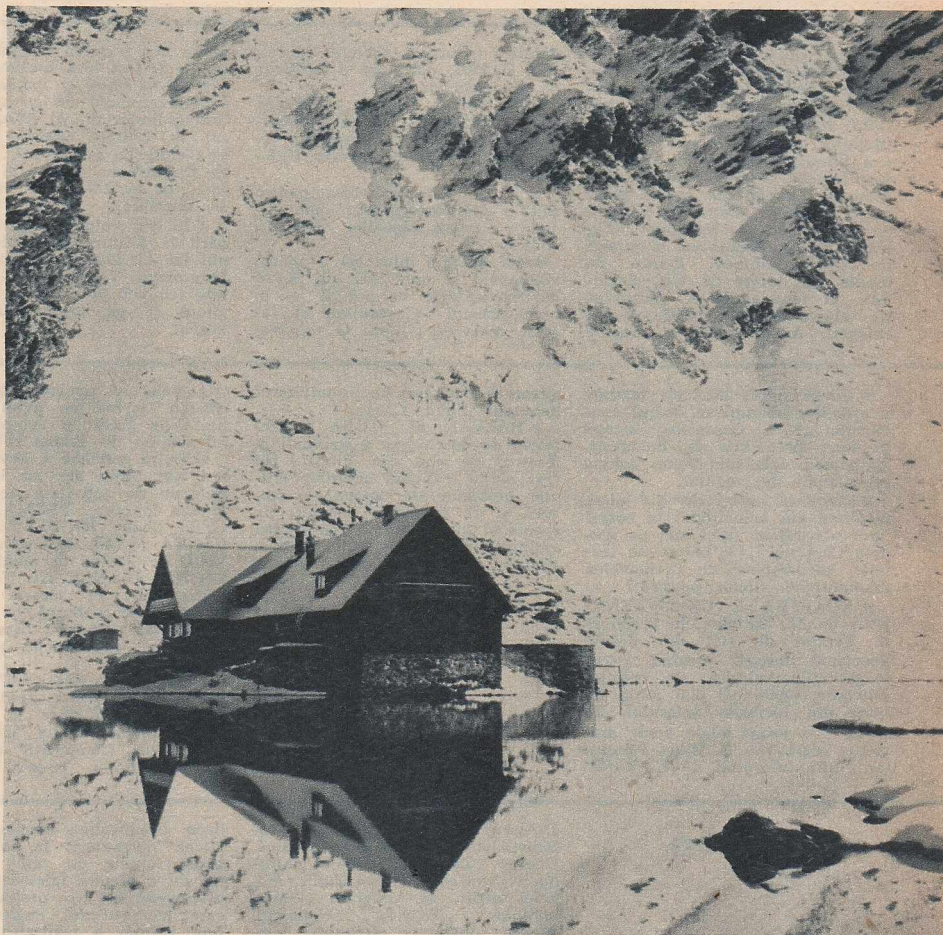
pas în S.U.A., la teatrul „Metropolitan”, unde va fi prezent pentru a treia oară. În program: cîteva dintre rolurile care figurează în repertoriul marelui nostru cîntăreț.

Sandu NAUMESCU

au îndeplinit planul șesenal

Colectivul de muncă al combinatului chimico-metalurgic „Gheorghe Gheorghiu-Dej” din Baia-Mare a obținut la 20 noiembrie a.c. un remarcabil succes: îndeplinirea prevederilor planului producției globale pe perioada planului de șase ani.

Datorită înzestrării cu noi mașini și instalații și perfecționării continue a procesului tehnologic, producția combi-

Cîteva turliști s-au întîlnit cu Iarnape crestele Făgărașilor. De la unul din acești drumeți (KAPP MIHAIL, din Clisnădle) „Flacăra” a obținut fotografia alăturată înfățișînd cabana Bilelea oglîndită în apele înghețate ale falmeșului lac.

fort sub aspectul instalațiilor, al finisajului etc.

Noua construcție completează și înfrumusețează așezarea muncitorească din valea Troțușului.

Mihai PÎRGARU

artă românească peste hotare turneele lui nicolae herlea

Între un turneu și altul, între un spectacol și altul, artistul poporului Nicolae Herlea studiază, studiază cu pasiune. L-am reîntîlnit de curînd, la locuința sa, lângă bunul și nedespărțitul său

accest spectacol, artiști de mare talent, între care cîntăreata italiană Antoanieta Stela.

Între 3 și 9 decembrie Herlea întreprinde un turneu în R. D. Germană, unde va fi oaspetele operei berlineze. Aici își va da concursul în cîteva spectacole cu „Don Carlos”. Activitatea artistului român apreciat de un public larg pe marile scene ale lumii, va fi în lunile următoare deosebit de intensă, peste hotare. De la Berlin, Nicolae Herlea va pleca direct la Milano unde este invitat să apară în cinci spectacole /cu opera „Faust”. Este a doua stagiune a „Scalei” la care are cîinstea să participe. Seria acestor spectacole se va încheia la 18 ianuarie 1966, după care va întreprinde un nou și important turneu. De data aceasta, artistul poporului Nicolae Herlea va face un po-

natului a crescut în această perioadă în mod considerabil. Astfel, în 1965 producția globală a anului 1966 se realizează în numai 42 de zile. Față de anul 1959, în acest an producția este mai mare de 1,8 ori.

Economile obținute peste plan în anii șesenalului se cifrează la circa 30 000 000 lei, din care o treime s-a realizat în 1965.

Muncitorii, tehnicienii și inginerii combinatului au acordat o atenție deosebită îmbunătățirii sistematice a calității produselor. Ca urmare, a crescut ponderea produselor de calitate superioară. Dacă în 1959 doar 52,9% din întreaga cantitate de cupru electrolitic era de calitate I, în 1965 proporția acestuia reprezintă 99,9%.

AI. POENARU

memento

DUMINICA 5 DECEMBRIE. Emisiunea sportivă cuprinde meciul de rugby Franța-România (pe peliculă) și transmisiunea de la Praga a Campionatului mondial de gimnastică artistică. Și, bineînțeles, nelipsita formație muzicală a lui Valențiu Grigorescu. N-avem nimic împotriva ei dar ne temem de monotonie. Ce-ați

televiziune

■ Mai căutați în librării cele două bune volume de Nuvele sovietice apărute în Biblioteca pentru toți, din cuprinsul cărora spunim: Soarta unui om de Șolohov, Djamilia de G. Aitmatov („cea mai frumoasă poveste de dragoste din lume” — cum o socotesc Aragon), Dincolo de cerul polar de K. Simonov, Patruzeci și patru de nopți de Gh. Semionov, Talentul de G. Nikolaeva, Căpitanii de Gh. Vladimov, Pentru un munte de durere de Gh. Baklanov, O femeie de A. Kuznetsov sint câteva dintre reușitele acestei culegeri. Avem astfel o imagine

spune, de pildă, să vedeți în fiecare duminică un meci Siderurgistul-Farul?... (15.30) ■ În pasionanta întrecere Dialog la distanță se înfruntă dobrogenii cu gălățenii. Că și aici ne vom întâlni cu îndubitabile talente, e sigur. Îndoielile noastre încep de la calitatea prezentării spectacolului. Se vor fi prevenit oare noi eșecuri în această direcție? (19.30).

LUNI 6 DECEMBRIE. Trei emisiuni cu caracter de rubrică: Colecții și colecționari (20.00) ■ Telemuzicologică (20.40) ■ Trei tablouri pe săptămână (21.10) ■ Urmează un film pe care dacă l-ați pierdut când a rulat pe ecranele mari, să-l vizionați negreșit acum: Decoratii pentru copiii minune (traducerea corectă ar fi fost ...pentru copiii miraco-

sintetică a nuvelei sovietice dintre 1945 și 1965, adică pe o perioadă de douăzeci de ani.

■ În aceeași colecție a Editurii pentru literatură a apărut tulburătoare carte Casa văduvelor a remarcabilului scriitor german Heinrich Böll.

■ Și, tot în Biblioteca pentru toți, o altă carte pentru toate vârstele: Crâșna zăpezilor de H. C. Andersen.

■ La Editura muzicală a apărut volumul I al unei serii de Studii de muzicologie ce pot fi — în bună măsură — consultate cu foloase reale de cititori. O suprave-

geanu și mai ales pe promițătorul debutant Radu Cazan.

■ RĂZVAN ȘI VIDRA e premiera de deschidere a stagiunii la Teatrul de stat din Pitești. Un text clasic, ridicând actorilor dificile probleme de compoziție scenică și de rostire a versului. Un spectacol sobru, reținut (puțin prea reținut) regizat de Dan Alecsandrescu. Dintre cei doi interpreți

teatru

principali, se remarcă Dem. Niculescu, jucind cu avînt romantic. Bine gândit și compus decorul semnat de Traian Nițescu.

■ Secția germană a Teatrului de stat din Sibiu are un interesant program de activitate pentru stagiunea în curs: PYGMALION de G. B. Shaw, JOCLUL DE-A VACANȚA de Mihail Sebastian, CLAVIGO de Goethe, un montaj HANS SACHS, FRANCK AL V-LEA de Dürrenmatt. În această stagiune își va face debutul ca regizor, cunoscutul scenograf Erwin Kuttler, care va inscena piesa lui Dürrenmatt.

■ PALĂRIA FLORENTINĂ se joacă și pe scena Teatrului de stat din Baia-Mare în viziunea șarjat grotescă a lui Mihail Radolavescu. Compoziții notabile: Cornel Mititelu, Tzenca Velceva-

■ **Galeriile din bd. Republicii:** Lucian Ioan — prima expoziție de pictură. Elogiul țării, invocate în gama de pămînturi, în pasta rugoasă, în statica și masivitatea formelor, și — corolar poetic al acestei plastici succulente și totodată austere — în legătura dintre om și sol: uneori direct senzorială („La fereastră”), mai adesea metaforică („Omul și pămîntul”) ori simbolică (scene de ritual cu străveche obirșie lăărănească). Iar citeodată — cînd

Irina Răchiteanu-Șirianu

lipsește inspirația — într-o formă manieristă care uezază de toate aceste procedee, însă fără rezultat emoțional. Memorabilă mai cu seamă compoziția: „Căpîlencele”, imagine de o reculeasă monumentalitate, demnă de arta murală.

■ **Sala din Calea Victoriei.** Natalia Matei-Teodorescu: xilografură colorată — amintind (deși nu prea subliniat) efecte din opera lui Vasile Dobrian.

■ La Muzeul Simu trebuie vă-

lului). O producție a studiourilor din R.F.G. (21.30).

MIERCURI 8 DECEMBRIE. Seară (promițătoare) de teatru: Casa inimilor sfărîmate de G. B. Shaw. Interpretază colectivul Teatrului de Comedie și-i vom vedea pe: Ștefan Ciubotărașu, Florin Scărlătescu, Mircea Șepitici, Mircea Constantinescu, Ștefan Tapa-lagă, Ninetta Gusti, Sanda Toma ș.a. (20.00).

JOI 9 DECEMBRIE. Debuturi. Un titlu rece sub care se ascund speranțe fierbinți. Emisiunea stîr-nește legitim interes (20.00) ■ Festival Sibelius (vezi rubrica noastră „Muzica”) (21.00) ■ Un film documentar plin de poezia locurilor îndepărtate: Tanganyika (22.00).

VINERI 10 DECEMBRIE. Săp-

■ Semnalăm cititorilor foarte tineri, ca și celor ce se ocupă de îndrumarea lecturii lor, o traducere admirabilă apărută la Edi-

cartea

tura tineretului. E vorba de volumul lui Veress Zoltán, intitulat Năzdrăvanul Martinić, în traducerea poezilor Ioanichie Olteanu (Doi cocoi aventuroși și Ion Acsan (Un herbec zevzec și Năzdrăvanul Martinić). E o echivalare demnă de toată lauda, confirmînd aptitudinile celor doi poeți și în traduceri pentru copii.

■ O carte despre marele fizician italian Enrico Fermi (1901-1954) este pusă în circulație de Editura științifică. Autor: Pierre de Latil.

■ Un dialog cu trei continente de Eugen Preda și Cristian Poștișeanu la Editura politică.

Binder, Ion Uță și Vasile Grădinaru.

■ **Tinerii regizori bucureșteni** au în lucru spectacole ce se anunță interesante. Lucian Ciurhescu repetă HENRIC AL IV-LEA de Pirandello la Teatrul „C. Nottara” și 3 piese într-un act de dramaturgul polonez Mrazek (ce va fi prezentat pentru prima oară în țara noastră), la Teatrul de Comedie; Horea Popescu repetă TCHIN-TCHIN de Billetdoux (o piesă cu două personaje) și ROMULUS CEL MARE de Dürrenmatt la Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești; Ion Cojar repetă SIMPLE COINCIDENȚE de Paul Everac la Teatrul Mic, iar David Esrig — CAPUL DE RĂȚOI de G. Ciprian, la Teatrul de Comedie. Le urăm și lor și... nouă: premiere grabnice!

discul

■ **Arii din opere** interpretate de soprana Lia Hubic, ne pun în fața unei autentice artiste lirice, înzestrate cu o bogată și colorată paletă interpretativă. Artista emerită Lia Hubic trece cu dezin-voltură (și talent) de la spirituala și malițioasă Rosina din „Bărbierul din Sevilla” la lirismul dramatic din „Boema” și „Madame Butterfly” sau la dificila scenă a

zută expoziția retrospectivă de se-veră ținută, venită să repare o lungă uitare care a nedreptății un artist harnic, mort înainte de vreme: sculptorul Ion Grigore Popovici.

plastică

■ **Apreciata noastră actriță Irina Răchiteanu-Șirianu** va încerca, în cele 30 de minute acordate, să povestească cronicarului teatral Alecu Popovici ceea ce crede el că ar vrea să știe publicul (21.15).

■ **De la o melodie la alta** este titlul unei emisiuni de muzică ușoară. Nu de titlu mă cutremur!... (21.45).

SIMBĂȚA 11 DECEMBRIE. Telemuzicologică (20.00) ■ O emisiune mult discutată, dar a cărei ultimă ediție a arătat vâdit semne de îmbunătățire (mai e loc!) : Cu mască și fără mască (21.00) ■ Sfîntul va sorbi din nou un whisky and soda și va salva pe cineva de la o moarte înfrîntoare (22.15).

Fr. Dürrenmatt

muzica

Dirijorul Emanuel Elenescu, violonista Cornelia Bronzetti și prof. George Zbircea (cuvînt introductiv) vor evoca personalitatea marelui artist. În program poemul simfonic „Tapiola”, Concertul pentru vioară și orchestră, Simfonia a V-a.

■ **Vreți să vedeți un spectacol** plin de fantezie, inedit, original? Ansamblul Komische Oper din Berlin, al cărui conducător artistic este celebrul regizor german de operă Walter Felsenstein prezintă săptămîna aceasta un ciclu de spectacole la București, cu opera fantastică „Povestirile lui Hoffmann” de Jacques Offen-

FATA LUI BUBE, film realizat de Luigi Comencini, după romanul lui Carlo Cassola. Regizorul italian a respectat simplitatea și asprimea cărții, realizînd o bună poveste cinematografică despre forța iubirii, despre tinerete, maturizare și încredere în oameni. Povestea, în sine, poate să placă sau nu, dar, în orice caz, nu te poate lăsa indiferent. În rolul principal — Claudia Cardinale (vezi coperta noastră și articolul din pag. 17). Vizionînd acest film, avem, în sfîrșit, prilejul să ne convingem că frumoasa Claudia este într-adevăr artistă. Partenerul ei, actorul american de origine greacă George Chakiris.

OLD SHATERHAND. „Comoara din lacul de argint” și „Winnetou” ne-au convins că romanele lui Karl May aduse pe ecran își pierd farmecul. Așadar, dezamă-gire pentru cei care se așteaptă să găsească litera și atmosfera cărților; încintare pentru alții care se mulțumesc să-i vadă pe Old Shaterhand și Winnetou întruchipați de un cuplu știut: Lex Barker și Pierre Brice. În

cinema

alte roluri: Dahlia Lavi, Alain Tissier, Rick Battaglia.

■ **A FOST ODATA UN MOȘ ȘI O BABĂ.** Lui Grigori Ciuhra îi trebuie cîțiva ani ca să facă un film. Dar niciodată n-a ieșit în lume cu o producție oarecare. Dovadă și această dezbatere emoționantă despre prețul fericirii, al demnității și al responsabilității umane. Interpretii — cu toții remarcabili: Ivan Marin, Vera Kuznețova (distinsă cu mențiune specială la Cannes 1965), Galina Polskih, Gheorghii Martiniuc.

■ **SAȘA** — film mai mult decît plăcut, spiritual și plin de vervă, despre tineret și închinat acestuia. Autorul peliculei, regizorul

jugoslav Radenco Ostojici a fost răsplătit din plin la Festivalul cinematografic național de la Pola, unde a dobîndit trei premii: pentru scenariu, regie și debut.

■ **IN COMPANIA LUI MAX LINDER**; o oră și jumătate de ris, dar nu numai afit. Pentru mulți, această culegere antologică înseamnă o binevenită cunoștință cu unul din marii comici ai ecranului de altădată.

■ **PRIMA ZI DE LIBERTATE.** Salutăm reprogramarea valoroasei ecranizări semnate de cineastul polonez Aleksander Ford, după piesa lui Leon Kruczkowski. Era așteptată, la afită timp după premieră!

Dahlia Lavi

**ANCHETA
NOASTRĂ**

Importantul „lucru mărunt”

E un adevăr bine știut: nu putem trăi fără lucruri mărunte. Ne impresionează silueta unui bloc-turn, dar ne poate strica dispoziția pe o zi întreagă o clanță care nu se închide bine. Ne mândrim cu medalia de aur pe care tractorul românesc a luat-o la Leipzig, dar nu e păcat să ne sîciie vîrfurile bont al unui ac cu gămălie? Fleacul, lucrul mărunt rămîne — ce să-i faci — o prezență cotidiană, încăpățînată, necesară. „Fleacul” e — o știm cu toții — un lucru important.

Cum stăm cu producerea importantelor lucruri mărunte? Găsim în magazine acele mici articole care ne asigură contextul unei vieți civilizate, care contribuie la confortul omului modern?

Vom da cuvîntul — în paginile ce urmează — cititorilor revistei noastre. Un număr mare de chestionare au plecat din redacție către diverse puncte ale țării, enunțînd tema acestei anchete:

POVESTEA CELOR 1 001 „MĂRUNȚISURI”

— CE LUCRURI AȘA-ZISE MĂRUNTE, NECESARE ÎNTR-O LOCUINȚĂ CIVILIZATĂ, VĂ DORIȚI ȘI NU LE GĂSIȚI ÎN MAGAZINE?

— ÎN CE MĂSURĂ VĂ SATISFACE CALITATEA LOR?

— CARE SÎNT OBIECTELE GOSPODĂREȘTI CARE VĂ SUPĂRĂ CEL MAI MULT?

— GĂSIȚI ÎN MOD OBIȘNUIT PIESE DE SCHIMB PENTRU APARATELE DE UZ CASNIC?

— DIN PUNCT DE VEDERE VESTIMENTAR, CE ACCESORII MĂRUNTE VĂ NECĂJESC?

NE-AU RĂSPUNS FOARTE MULȚI DIN CITITORII NOȘTRI LA ÎNTREBĂRILE FORMULATE. SĂ ÎNCERCĂM A SINTETIZA CEEA CE NE SPUN RĂSPUNSURILE.

IMPORTANTUL „LUCRU MĂRUNT“I

FIAT — DA, CUȚIT — BA

Fără îndoială, aici nu mai e vorba de o coincidență. Nu am urmărit identitățile de profesie și nici învecinările geografice. Ne-au scris arhitecți și țesătoare, ne-au răspuns funcționare de poștă și proiectante, și-au spus părerea ingineri și gospodine. Există un ton comun, o satisfacție generală în aceste răspunsuri: multe din apanajele tehnicii moderne au pătruns în ultimii ani în casa noastră sub formă de aparate electrocasnice, ne-au ușurat, ne-au înfrumusețat viața (iată deci că acea obositoare șesime din existență pe care statisticienii au stabi-

NOUȚĂȚI PENTRU ANUL VIITOR

Semnalăm, din propunerile făcute pentru contractările anului viitor

■ **Jardinere metalice** (forme variate și elegante, permițând susținerea mai multor ghivece de flori; pentru camere sau palier).

■ **Măsuță extensibilă** din stipler (ocupând în mod obișnuit un spațiu redus și permițând, la nevoie, transformarea ei în trei măsuțe).

■ **Cască de coafură** pentru acasă (de dimensiuni reduse, permite uscarea rapidă a părului; practic și economic).

■ **Aparat de masaj** (mic, ușor de manevrat, poate fi folosit fără intervenția altei persoane).

■ **Minere de umbrele** (frumos colorate, de dimensiuni și forme diverse; pot fi schimbate la umbrelă pentru a fi asortate la culorile ținutei vestimentare).

■ **Rame de ochelari** (încă nu suficient de moderne și variate).

■ **Cîrlige pentru tablouri** (foarte practice, solide, nu distrug peretele).

■ **Obiecte decorative din fier forjat** (sfeșnice, suporturi de cărți și ziare etc.).

■ **Rafturi pentru sticle și borcane** (din sîrmă împletită, ocupă un spațiu redus, o soluție bună).

■ **Rafturi demontabile** pentru alimente (din lemn, ușor de adaptat oricărei cămări).

■ **Suporturi suspendate** cu ventuză pentru săpun (de plasat pe perete în orice loc e nevoie).

■ **Disc antifierbător inoxidabil** (plasat în cratița în care fierbe laptele exclude posibilitatea revărsării laptelei).

■ **Capac cu sită reglabilă** pentru strecurarea supei (de multă vreme așteptat de gospodine).

■ **Fărăș cu paletă** pentru cărbuni.

lit că femeia o consacră treburilor gospodărești a început să se reducă). O tînără căsnicie își are azi în planul minimal aragazul și frigiderul, iar televizorul amenință să zdruncine disciplina școlară a multor mezinii din casele noastre.

Și, totuși, pe același ton comun cu sincronul perfect al unui cor antic, cititorii chestionați asupra lucrurilor mărunte ne-au împărțit:

80% dintre ei s-au plîns de dificultatea de a repune în funcțiune un aparat electric o dată defectat: „Ni se întîmplă prea des să nu găsim piese de schimb; și dacă cel mai modest șurubel s-a stricat la mașina de spălat rufe sau la televizor, dacă ni s-au consumat bateriile la aparatul cu transistoare, ești în primejdie ca ele să stea nefolosite amar de vreme“, ne scrie ing. Iulia Stroe (al cărei răspuns a fost ales la întîmplare din alte multe răspunsuri asemănătoare). Se pare însă că recordul plîngerilor îl bate... aspiratorul „Record“: 90% din scrișorii îl reclamă ca pe un aparat care se îmbolnăvește prea des.

Așadar, în prim-planul „mărunțurilor“: lipsa pieselor de schimb la aparatul electrocasnic.

Dar oare nu am nedreptățit celelalte obiecte gospodărești rezervîndu-le doar planul secund?

Nu putem crede că e vorba de apetitul vreunui gurmand, atunci cînd unul din corespondenții noștri ne scrie cu durere: „Se împlineste anul de cînd n-am mai mîncat sarmale... Și nu din pricina nevestei, ci a mașinii de tocat carne. Mai cîrînd găsești un Fiat 850 decît un cuțit de schimb la mașina de tocat...“

Fără îndoială că tehnicianul Ion Florea este un mucalit, care a formulat cu zîmbetul în colțul gurii un adevăr pe care multe gospodine ni le-au scris cu năduf: tradiționala noastră sarma este amenințată în existența ei de către inexistența acestor mici, neînsemnate cuțitașe...

ÎN CĂUTAREA UNEI... MĂTURI

Ana Dumbrăveanu din Sibiu ne scrie și ea: „E greu citeodată să fii gospodină“.

Căci atunci poți constata cît de greu fierbe supa cînd nu ai un capac potrivit pentru oală (din motive cu totul de neînțeles, producătorii de specialitate au renunțat, pare-se, să ofere oalelor și cratițelor legiuitul lor acoperămint); că poate și din această pricină oalelor le sare des... nu țandăra, ci smalțul; că aparatul de tăiat varză și morcovi e mai lacom la degetul gospodinei decît la legumă; că fierul de călcat e uneori mai delicat decît mimoza și la prima supărare se răcește a moarte; că, adesea, cuțitele pot fi folosite fără nici un risc drept lingurițe, într-atît le lipsește ceea ce le justifică existența: tăișul.

„Să nu spargeți cumva o ceașcă din serviciul de cafea sau un aba-

„AM DORI SĂ GĂSIM ÎN MAGAZINE“

(din propunerile corespondenților noștri)

- Aparat-robot pentru bucătărie cu folosințe multiple.
- Aparat de curățat fructele de simburii.
- Aparat de maioneză (nu din material plastic).
- Aparat de spălat vase mici.
- Cîntare mici de bucătărie.
- Perii de sîrmă pentru parchete.
- Perii pentru păr.
- Accesorii pentru prelungirea jartierelor.
- Dantele din bumbac pentru lenjerie.
- Mai multe tipuri de saçoșe.
- Cîrlige de împletit ciorapi.
- Croșete de diferite dimensiuni.
- Degetare din material inoxidabil.
- Capace pentru cazane de rufe.
- Cremă de ghețe de diferite culori.
- Covoare plușate.
- Butelii de gaz pentru sifoane.
- Rame simple pentru tablouri.

jur de la lustră, căci înlocuirea lor rămîne o iluzie deșartă“, ne scrie Ecaterina Iliescu din Sinaia. Și tot de domeniul doleanțelor rămîn robinetele din porțelan sau broaștele de ușă, piesele de schimb la sifoane sau vasele de aluminiu, borcanele de murături sau micile putini. Fleacuri, nu? Lucruri mărunte, nu? Și totuși, lipsa lor ne sîcîie, ne pune nu o dată nervii pe jar. „Să îndrăznesc oare a aminti de bătrîna dar credincioasa mătură? E binevenit aspiratorul, dar strică oare la casa omului o mătură? O găsim rareori la piață și atunci nu la vreun magazin de stat, ci la particulari. Și mai totdeauna e proastă...“

Îndrăzniți, tovarășă Maria Vrînceanu, îndrăzniți. Douăzeci la sută din corespondenții noștri se plîng de același lucru.

O RUDĂ SĂRACĂ: MERCERIA

E drept, azi nu ne mai împletim singuri ciorapii, iar hainele le cumpărăm adesea de gata. Dar un nasture sau o capsă trebuie să mai coasem citeodată, iar uneori mai împletim și o flanea. Acul și ața nu lipsesc din nici o casă. Fermoarul, de la nici o fustă. Cataramele, de la nici o curea. Cu aceste „fleacuri“ avem absolut toți de-a face. Și ne provoacă tuturor necazuri.

De ce oare acele și boldurile au adesea vîrfuri boante și se rup repede?

De ce unele sortimente ale aței de cusut sînt slabe și se scîmosează?

De ce unele capse ruginesc la primul spălat?

Degetarele sînt sublime, dar prea des lipsesc cu desăvîrșire.

Fermoarele sînt ambițioase: nu prea vor să se deschidă (sau, mă rog, să se închidă).

Cît despre nasturi, despre nasturi nu mai e cazul să cheltuim cuvintele; îi știm, îi vedem de mult: sînt urîți, demodați.

Nu a mai fost nevoie de nici o socoteală bilanțieră: majoritatea zdrobitoare a chestionarelor semnalau aceste mărunte necazuri mari. Majoritatea conchidea: merceria e

săracă, merceria e nesatisfăcătoare. Chiar dacă termenii sînt prea tari, adevărul e acesta. Păi cum, pentru o simplă capsă rugnită, să-ți strici o bluză de mătase naturală?

„VINDEM LUSTRE, DAR NU ȘI BECURI“

— Ce părere aveți, dumneavoastră, tovarășe director, reușiți să satisfaceți nevoia consumatorilor de lucruri mărunte?

E primul interlocutor direct al anchetei noastre: tov. I. Bernard, director comercial al magazinului industriei locale din piața Gării de Nord, magazin conceput pentru a oferi acest gen de produse.

— Dacă doriți un răspuns absolut exact, iată-l: nu sîntem complet mulțumiți de ceea ce avem în rafturile magazinului nostru. Oferim peste 2 000 de articole, avem peste 100 de furnizori, dar ne aflăm deseori într-o situație paradoxală: vindem ață, dar nu avem ace, vindem blachuri, dar nu avem cuie, vindem balamale, dar nu avem șuruburi, vindem lustre, dar nu avem becuri.

— Cum se poate așa ceva?
— Sîntem un magazin al industriei locale — desfacem deci numai produsele acestei industrie. Or, industria locală nu produce articolele mai sus-amintite. Ele se produc în cantități suficiente de industria republicană, dar nu există și în magazinul nostru.

(Asta presupune, gîndim noi, că timpul cumpărătorului este risipit: va trebui să alerge în mai multe

PÎNĂ CÎND?

Pînă cînd vom întîlni, la contractări și în magazine, lucruri care ne urîtesc ambianța?

— Figurinele din alabastru produse de întreprinderea de industrie locală din Făgăraș: juna doamnă în rochie de seară sprîjinindu-se de un cal cabrat și un minz; juna marinară la cirna unui vas; un negru purtînd pe cămila o jună europeană etc., etc., etc. De ajuns! Ne-am săturat!

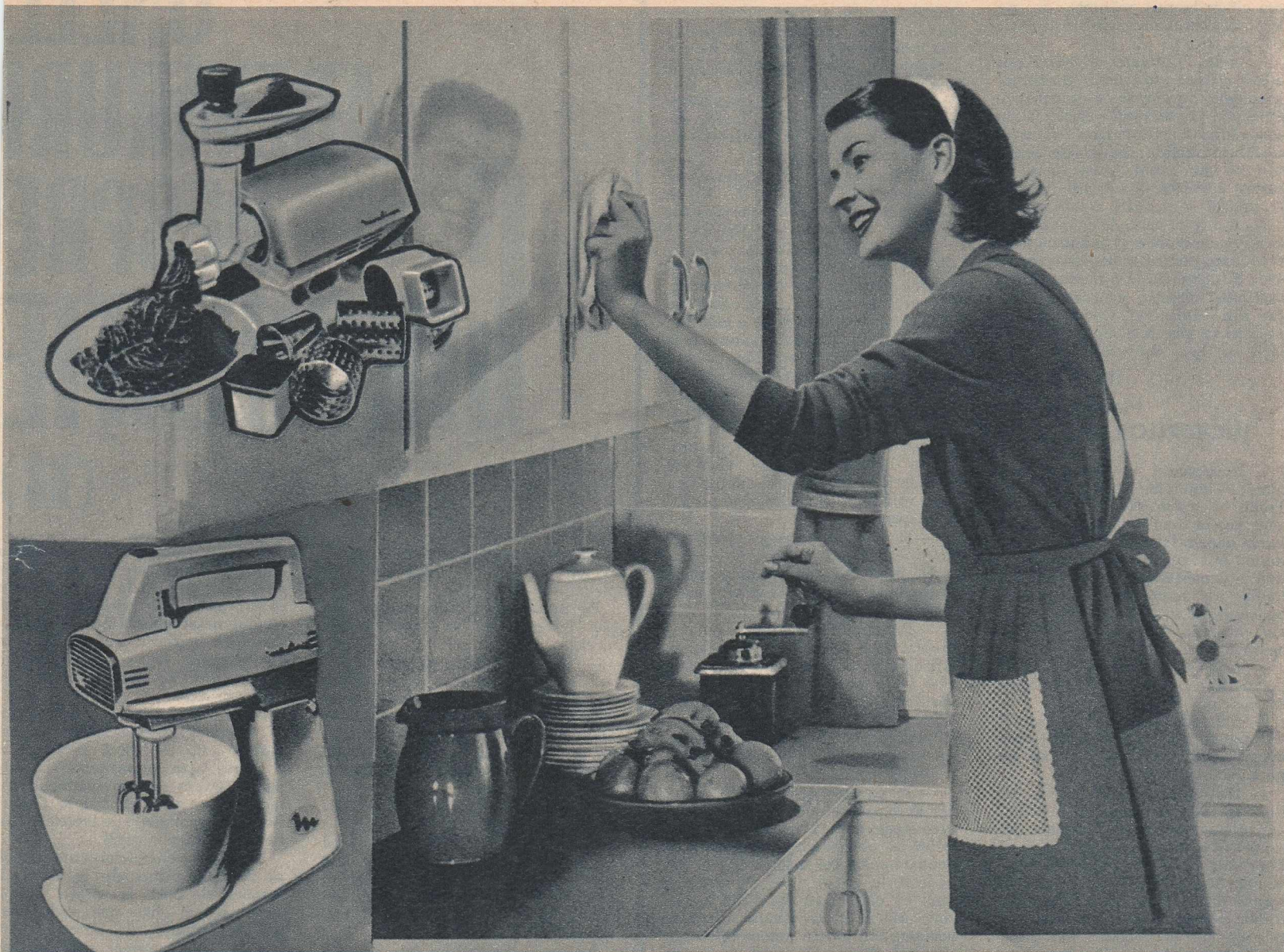
— Cărpetele și pernuțele din catifea pictată cu țărîncuțe și ciobănași („Metalochimica“ din Piatra-Neamț).

— Vazele din firimituri de polistiren, greoaie, inestetice, colecționare de praf (întreprinderea de industrie locală „23 August“, Bacău).

— Vase din șamotă pentru menținerea umidității în case (imense, grosolane, urite). Și cîtă nevoie este de un vas potrivit ca dimensiuni și estetică — pentru plasarea lui pe calorifere!

— Incluzionări de floxi din stipler (mici obiecte decorative total lipsite de gust).

— Minere și butoni pentru mobilă nefinisate corespunzător, nerevizitate (I.C.R. „1 Mai“-Măcin; I.O.I.L. nr. 1-Galați).

magazine pentru a-și asigura o simplă balamă de ușă !)

— Ceea ce înseamnă că magazinul nu a fost poate de la bun început suficient de bine gândit și organizat.

— S-ar putea să aveți dreptate — ne confirmă directorul magazinului, tov. C. Buri, celălalt interlocutor al nostru.

Ne-ar interesa câteva aprecieri ale dv. asupra furnizorilor. Întreprinderile industriei locale rămân totuși marile producătoare de lucruri mărunte...

— Sîntem foarte mulțumiți de ceea ce ne dă „Metalurgica”-București: vasele de aluminiu, tăvile de cozonac, aparatul de făcut biscuiți, albiile, sînt de bună calitate, îngrijit lucrate și nu-și fac niciodată un stagiu prea îndelungat în rafturile magazinului. Și acesta e un singur exemplu. Dar ne nemulțumesc, și pe noi, și pe cumpărători, cheile pentru deschiderea aragazului fabricate de „Progresul”-Pitești, cazanele de rufe trimise de Salonta, nasturii — așa zice chiar toți nasturii — furnizați de întreprinderile din Cluj, Arad, Deva, Făgăraș. Doar Balsul ne oferă nasturii ceva mai arătoși și mai buni.

Oprim aici discuția cu directorii magazinului bucureștean. Pornim mai departe pe urmele celor trei însemnați producători de mărunțișuri: industria ușoară, industria locală și cooperăția meșteșugărească republicană. Al lor meritul, a lor vina, dacă găsim ori nu „măr-

țișul” necesar în viața cea de toate zilele.

PROBLEMA NR. 1: VARIETATEA

Industria locală — exprimată atît de concis ca noțiune — presupune o foarte răspîndită rețea de producători aflați în toate cele 16 regiuni ale țării. Fără îndoială că unele regiuni au o industrie locală mai bine organizată, produc lucruri mai bune (București, Banat, Brașov), altele au încă din păcate destule neajunsuri în acest domeniu. Ne este necesară o viziune de ansamblu asupra problemei și de aceea îl invităm la o discuție pe această temă pe tov. ing. Corneliu Stănescu, din cadrul Comisiei de coordonare a industriei locale. Păreră dumnealui este fermă:

— Cred că, în momentul de față, în problema lucrurilor mărunte este esențială nu atît cantitatea lor, ci varietatea sortimentelor, finisajul lor îngrijit, durabilitatea lor. Dacă ar fi trebuit să stăm de vorbă acum 2-3 ani despre acestea, am fi constatat că avem și mai multe motive de nemulțumire. În ce ne privește, mai ales, noi cunoaștem perspectivele lui 1966 și situația se anunță satisfăcătoare...

— Și, totuși, tovarășe Stănescu, credeți că nu e loc pentru și mai bine?

— Departe de mine gîndul! E mult loc pentru mai bine. Există sectoare de mărunțișuri care au rămas mai departe descoperite: gama

articolelor electrice de menaj este încă restrînsă, nu există o suficientă varietate a produselor chimice de uz casnic — paste pentru curățatul mobilei și al sticlei, detergenți — lipsesc periile, șampoanele, pastele pentru întreținerea autoturismelor, e încă vitregită — ca ustensile — mica grădinarie și chiar și mobilierul de grădină și balcon.

— Cine socotiți dv. că trebuie să umple aceste goluri?

— Bineînțeles, în primul rînd industria locală. Dar consider că e necesar un aport mai substanțial și al industriei ușoare, că industria chimică ar putea fi mai generoasă față de mărunțișuri. O bună coordonare a tuturor acestor sectoare, în așa fel încît să nu se nască paralelisme supărătoare în producție, este încă o condiție de seamă a reușitelor în acest domeniu.

MĂRUNȚIȘUL — NERENTABIL ?

Există, în Ministerul Comerțului Interior un serviciu care se ocupă în exclusivitate — ca și ancheta noastră — de lucrurile mărunte. Se și numește ca atare. Iată de ce, șeful acestui serviciu, tov. Gheorghe Truță, este un interlocutor intens solicitat de noi, ca de altfel și directorul general adjuncat de resort, tov. ing. Dinu Dragomir.

— Așteptăm cu mult interes păreră dv., a comerțului, tovarășe director general. În fond, dv. aveți contactul cel mai direct cu consu-

matorii, dv. le cunoașteți cel mai bine cerințele.

— Da, față de noi au cumpărătorii cele mai mari pretenții, chiar dacă nu sîntem întotdeauna de vină că nu îi putem satisface. Iată, de pildă, numai nomenclatorul nostru, al Direcției metalochimice, prevede 4 000 de articole mărunte, furnizate de 150 producători. Iar noi solicităm industriei o serie de alte sortimente cărora încă nu le-a găsit, pur și simplu, producători.

— De ce oare?

— Există, la unii din furnizorii noștri, tendința de a ocoli lucrurile mărunte. Producția lor nu ar fi — zice-se — totdeauna rentabilă. Este o problemă ce ar mai trebui încă gîndită de toți factorii de răspundere, pentru că nici industria nu poate lucra în pierdere, dar nici piața nu poate rămîne descoperită. Aș vrea să vă spun, de altfel, că problema mărunțișurilor a stat anul acesta — alături de problema acută a pieselor de schimb — în centrul preocupărilor direcției noastre.

— Apropo, ce se va întîmpla cu piesele de schimb în 1966? Răspunsurile la ancheta întreprinsă de noi au conținut nenumărate plîngeri privind lipsa pieselor de schimb...

— La ora actuală putem să vă anunțăm că nu am încheiat contracte decît cu întreprinderile care ne-au putut asigura și piesele de schimb la diversele aparate electrocasnice și gospodărești.

(Iată o veste bună.)

— Am dori, tov. director, să aflăm totuși și „contribuția” dv. la

(Continuare în pag. 8)

lipsa unor lucruri mărunte de pe piață. Comerțul nu poate fi absolut total de vină !..

— Aveți dreptate, avem și noi partea noastră de vină : Ministerul Comerțului Interior nu a controlat cu suficientă consecvență existența în rețea a tuturor „flecurilor” contractate. Nici direcțiile comerciale regionale nu au făcut acest lucru în măsura cuvenită. Și să știți că lipsa de control se resimte întotdeauna...

(N. R. : Știm asta. Ar fi însă cazul să ni se comunice și măsurile concrete luate pentru remedierea acestor lipse. Și poate că, la o meditație mai profundă, direcția generală de resort din Ministerul Comerțului Interior își va găsi mai multe deficiențe decât ni le-a mărturisit nouă.)

ÎN CURÎND: MAGAZINELE LUCRURILOR MĂRUNTE

— În legătură cu lucrurile mărunte — intervine tov. Gheorghe Truță — ținem să vă spunem că anul acesta s-au tipărit mult necesarele nomenclatoare de articole mărunte, atât pentru folosința industriei și comerțului, cât și a cumpărătorilor : de multe ori consumatorul nu cunoștea sortimentele din magazin, nu știa ce lucruri noi au apărut.

— Asta demonstrează ce slabă popularizare, ce reclamă ineficientă se face noilor produse.

— Mă rog. În orice caz, acum se vor putea găsi cataloage în orice magazin de specialitate și încă expuse la loc vizibil.

— De altfel, în 1966 se vor înființa o serie de magazine profilate numai pe desfacerea lucrurilor mărunte — completează tov. director Dragomir. Ni se pare o măsură binevenită. Și am dori în acest sens un sprijin mai eficient din partea sfaturilor populare, în ce privește spațiile ce vor fi afectate : noi preferăm aceste magazine în apropierea piețelor și a arterelor comerciale, pentru ca gospodinele să-și poată face cât mai lesnicios cumpărăturile.

— Ce noutăți anunțați, în acest domeniu, pentru anul ce vine ?

— Au fost omologate peste 400 de articole mărunte noi, printre care puteți nota blacheuri din material plastic, cuiere de perete din metal eloxat, diverse sfori din sisal, mașini de tocat ceapă, bureți din material plastic, jardiniere de interior, 10 modele de ghivece și vase de flori și jaluzele antisolar din bumbac și material plastic...

(N. R. : În sfârșit s-au gândit producătorii și la acest atât de util dar atât de inadmisibil neglijat articol ! Lipsa jaluzelelor a urzit destule din fațadele clădirilor noastre, a lipsit pe locatarii de un confort elementar. E o veste bună ; sperăm că jaluzelele să fie de calitate, de dimensiuni adecvate ferestrelor din noile blocuri și, desigur, să aibă prețuri convenabile.)

— Mai notați un lucru ce ni se pare important : preambalarea diverselor articole. Nu se găsea înainte chit sau ghips pentru că trebuiau cumpărate la kilogram la diferite depozite. Le vom oferi acum într-un ambalaj corespunzător (ca și cuierele sau inelele de perete) și în cantități necesare uzului casnic. Ținem ca acest procedeu civilizată al ambalării practice și estetice să fie extins la cât mai multe din mărfurile oferite consumatorilor.

ARE CUVÎNTUL COOPERAȚIA

Batem acum — metaforic vorbind — la o altă ușă : cea a cooperatiei

meșteșugărești, a cărei adresă ne-a fost călduros recomandată de interlocutorii noștri : „gama de lucruri mărunte ar putea fi completată printr-o intervenție mai activă a atelierelor cooperatiei meșteșugărești. Seria scurtă, sortimentul foarte variat, iată ceea ce se potrivește de minune cooperativelor“.

Iată însă că tov. R. Acațiu, vicepreședinte al U.C.E.C.O.M. — pe care l-am întâlnit la contractările de la Sinaia — este de altă părere :

— Îmi pare rău, dar ca producător, U.C.E.C.O.M.-ul nu mai e la ora actuală persoana cea mai însemnată. Numărul de articole de uz casnic pe care le producem în serie e modest ; avem un utilaj meșteșugăresc care ne obligă cantitativ și tehnic, la sortimente prea restrânse pentru cerințele actuale. Sarcina noastră de competență rămâne deservirea populației ; sfaturile populare sînt acelea care au preluat și dezvoltat continuu producția industrială locală. Cum se și vede, de altfel aici, la contractări, prin varietatea și cantitatea produselor expuse.

— Și totuși, tovarășe vicepreședinte, există încă o serie de cooperative productive, care scot pe piață o gamă de produse. Ce părere aveți despre acestea ?

— Preocupările noastre s-au îndreptat mai ales spre produsele de artizanat și de decorație interioară...

— ... a căror calitate estetică nu am dori să o punem aici în discuție, întrucît nu avem răgazul necesar : ea formează de multă vreme obiectul unei dispute aprinse între presă și cooperatie.

— În ce privește obiectele de uz casnic repetăm : ele nu sînt astăzi prea numeroase. Dar ne-am străduit totuși să prezentăm la contractările pentru anul viitor o serie de produse pe care le găsim utile, cu atât mai mult cu cît ele au lipsit din magazine. Mă refer la diverse utensile necesare întreținerii automobilelor, la aparatul de masaj și cel de uscat mîinile, la gama de jaluzele pentru ferestre sau la obiectele de uz gospodăresc ca aparatul pliant de uscat rufe, sitele de strecurat, jardinierele metalice...

— Noi ținem totuși să aflăm de la dv. ce considerați încă deficitar în producția meșteșugărească. Momentul autocritic, cum se spune.

— O spun cu oarecare durere : avem o pondere mare în producția de jucării din lemn și a păpușilor de serie și tocmai aici am avut păcate. Jucăriile noastre stricau uneori bucuria copiilor : nu erau frumoase, inventive, amestecau între ele animalele din cartea de zoologie, păpușile nu aveau un cap frumos, expresiv.

— Ați formulat toate verbele la timpul trecut. Asta înseamnă că putem plasa și cusurile jucăriilor la același timp ?

— Da. Jucăriile pentru anul viitor sînt în mod cert mai atrăgătoare, au elemente de mișcare și sunet, au fantezie. Ne-am putea referi de asemenea la unele lipsuri ale produselor de artizanat, dar spuneti că aceasta va face obiectul unei discuții viitoare...

— Exact. Deocamdată, lăsăm convorbirea noastră în acest punct.

★

Ancheta noastră nu se oprește aici. Vom asculta, în numărul viitor, cuvîntul și opiniile altor producători de lucruri mărunte. Cuvînt pe care îl sperăm mai autocritic. Urmăriti în continuare ancheta „Flacării“.

Sanda FAUR
George CIUDAN
Fotografiile de Traian PRODAN

UNELE ADEVĂRURI DESPRE CIRCULAȚIE

(II)

Ne-am propus, de data aceasta, să intervievăm la întîmplare doi pietoni.

Pe unul din ei ing. Andrei Lucaci l-am întâlnit în piața Kogălniceanu.

— De ce nu luați un troleibuz ?

— Am vrut să iau, dar... șoferul s-a grăbit deși în troleibuz nu se aflau decît vreo patru persoane. Mă aflam la cel mult un sfert de metru de ușa vehiculului, totuși a trebuit să renunț. În schimb, soția mea a apucat să se urce.

— Cum apreciați atitudinea conducătorului auto ?

— Condamnabilă. De altfel, nu-i prima ; cazuri dintre acestea sînt frecvente la conducătorii auto ai I.T.B. Nu demult însă am fost martor al unui spectacol mult mai neplăcut.

Într-una din zilele lui septembrie, în București, un tramvai de pe linia 23 a circulat pe strada Uranus, coborînd panta Dealul Spirii, între stațiile Fonteriei și Podul Izvor, fără manipulant și în absența oricărei posibilități de a putea fi oprit. El s-a oprit mai jos de liceul „Lazăr“, lovind (din fericire ușor) un alt tramvai.

— Cum s-au petrecut lucrurile ?

— Ajungînd în stația din vîrfului pantei, manipulantei i s-a părut că nu mai are aer la frînă (după cum s-a stabilit ulterior, era numai o simplă impresie). S-a dat jos, luînd cu sine și manivela de comandă, apoi a încercat să-și cupleze vehiculul cu un altul, care venea din urmă, intenționînd să folosească la coborîre frînele acestuia. „Prevăzător“ taxatorul a coborît și el. În timpul operației de cuplare, la un mic șoc, tramvaiul cu pricina a pornit-o vertiginos la vale, spre disperarea celor doi funcționari ai I.T.B.-ului, rămași neputincioși în stație.

Din fericire, milițienii de pe traseu au observat la timp totul, oprind circulația și reușind astfel să evite un accident cu urmări grave. Cauza întîmplării ar trebui cotate, cred eu, drept o flagrantă lipsă de pregătire profesională.

— Așadar, după părerea dv. pe drumurile publice totul depinde de conducătorii auto.

— Da.

Al doilea pieton intervievat se numește Ilie Gagea. I-am adresat și lui întrebarea de mai sus.

— Da, dar tot atât de adevărat este că în mare parte răspunderea bunei desfășurări a circulației revine și celor care muncesc cu conducătorii auto, și celor care se în-

grijesc de drumuri ; un conducător auto nu-i niciodată singur, el depinde de alții : de cel care-l depășește sau care-i vine din față, de copilul neastîmpărat care merge pe marginea bordurii, de pietonul care nu respectă legea circulației, de constructorii drumurilor și de cei ce le întrețin.

Nu e un secret pentru nimeni că volumul transporturilor rutiere, parcul auto în plină creștere, ca și dezvoltarea permanentă a turismului intern și internațional sînt factori care au concurat la intensificarea circulației pe rețelele rutiere din țara noastră.

Numărul vehiculelor care circulă pe arterele principale se ridică în sezonul de vîrf la cîteva mii în 24 de ore și chiar mai mult, socotit pe distanțe de circa 60-100 km. În mod normal șoselele existente sînt capabile să facă față acestui trafic, totuși uneori circulația se desfășoară nesatisfăcător.

Care să fie cauza ?

Din 30 conducători auto întîlniți pe ruta București-Urzieleni 25 ne-au răspuns, la această întrebare, astfel :

Caracteristicile geometrice ale drumurilor sînt de vină.

Un drum care are o singură parte carosabilă cu 2 benzi de circulație poate face față unui trafic intens, numai atunci cînd există condiții bune de vizibilitate la depășiri și cînd intersecțiile la același nivel nu sînt prea numeroase. Or, în anumite porțiuni lipsa acestor caracteristici creează greutăți serioase bunei desfășurări a circulației, transformîndu-se într-o sursă generatoare de accidente.

Alți 21 conducători auto — din 30 — anchetați pe rutele : București-Ploiești-Brașov, Piatra Neamț-Vatra Dornei au fost de părere că vizibilitatea (factor hotărîtor pentru viteza medie de circulație a fluxului de autovehicule) are adesea de suferit dintr-o serie de motive aparent neînsemnate. Lizierele de pomi, clădirile, malurile sau taluzurile, diferitele panouri plantate la marginea șoselelor, toate acestea limitează vizibilitatea în punctele cele mai dificile ale traseului, micșorînd considerabil viteza de circulație și transformîndu-se în obstacole.

Cu prilejul modernizării multor trasee rutiere, acțiune care s-a desfășurat, în ultimii ani, în toate regiunile țării, proiectanții și constructorii au ținut seamă de aceste caracteristici, astfel că pe șoselele asfaltate relativ recent, ca și pe

ele întreținute în bune condiții printre acestea din urmă am putea enumera: București-Pitești-Craiova-Turmu-Severin, Brașov-Sibiu-Deva, Brașov-Sighișoara-Cluj etc.), deficiențele semnalate nu se manifestă. Ar fi de dorit, însă, ca forurile competente să studieze amănunțit condițiile de circulație de pe toate traseele rutiere și să ia măsurile ce se impun spre a crea pretutindeni posibilități optime de desfășurare a traficului normal.

Ar mai fi de dorit să se studieze și posibilitatea corectării acelor curbe cu raza mică și fără vizibilitate întâlnite destul de frecvent pe șoselele mai vechi, deoarece prezența acestora mărește posibilitatea accidentelor și îngreuiază desfășurarea normală a circulației.

★

La barierele Podul Vadului și Comarnic, unde șoseaua Ploiești-Sinaia intersectează calea ferată, s-a constatat recent că circulația

muncilor agricole și transporturilor de interes local. Acestea aduc pe suprafața de asfalt mari cantități de materiale argiloase, care periclitează siguranța circulației. În sfârșit, intersecțiile devin cauze de accidente, dacă nu există condițiile stabilite de vizibilitate (ceea ce, pe alocuri, reprezintă încă o deficiență care se cere remediată).

Multe din aceste intersecții au fost amenajate în mod corespunzător, astfel că pe principalele artere rutiere trecerile peste calea ferată se fac la diferența de nivel sau prin bariere supravegheate cu atenție de un personal bine pregătit, drumurile laterale au fost amenajate și marcate corespunzător, iar vizibilitatea a fost asigurată prin înlăturarea obstacolelor. Dar experiența câștigată în acest domeniu trebuie extinsă pretutindeni.

★

Dintr-un total de 64 interlocutori — conducători auto — 58 au considerat, ca un obstacol care trebuie

și lipsei luminilor de semnalizare. Ne întrebăm de ce vinde comerțul biciclete fără dinam, far și catadiaptru (lumină roșie la aripa din spate)?

Același lucru se poate spune și despre căruțe. Unele din acestea circulă de multe ori noaptea, fără lumină sau cu câte un felinar plasat în așa fel încât să nu se vadă. De ce se tolerează asemenea abateri care pot crea accidente grave? S-a mai relevat lipsa unor spații special amenajate în afara părții carosabile, destinate atât staționării vehiculelor în tranzit, cât și amplasării stațiilor de autobuze locale sau I.R.T.A. Aceasta din urmă e de părere că direcțiile de drumuri trebuie să se ocupe de amintitele platforme; direcțiile de drumuri spun că I.R.T.A. Când se va ajunge la o soluție?

În aceeași măsură s-a amintit în repetate rânduri că o parte din drumurile naționale nu dispun de

pezilor și nisipului sau faptul că acestea, în unele locuri unde există nu sînt folosite când și cum trebuie. Dar mai ales luminarea pe timp de noapte a porțiunilor de drum, în curs de amenajare, lasă de dorit.

O circulație rapidă și sigură nu se poate desfășura decît în prezența, pe toate arterele, a indicatoarelor pentru semnalizare rutieră și a marcajelor orizontale. Lipsa sau prezența lor în condiții necorespunzătoare cerințelor traficului produc greutate în circulație. De pildă (anomalia pe care o semnalăm nu e singulară) pe șoseaua București-Brașov s-au plantat indicatoare reflectorizante care, în bătaia farurilor, luminează. Foarte modern și mai mult decît util! Pe porțiunea București-Ploiești și pe aproape toate drumurile sute de asemenea indicatoare plantate de M.T.T.C. avertizează drumurile fără prioritate, dar pe aceste dru-

Aglomerarea la bariera Bartolomeu din Brașov. Asemenea obstacole îngreuiază circulația, producând suprasolicități pe anumite porțiuni de traseu.

este închisă aproximativ 1/3 din timpul afectat traficului rutier zilnic. Staționările îndelungate la această barieră nu numai că fragmentează fluxul vehiculelor creînd supraaglomerări locale, dar și determină pe unii conducători auto, dornici să recupereze timpul pierdut, să forțeze ritmul normal, recurgînd la viteze mari. O situație asemănătoare poate fi constatată și la bariera din Bartolomeu-Brașov etc. Acestea constituie o altă categorie de cauze ce produc perturbări în bunul mers al circulației rutiere. Pe de altă parte există, în unele raioane, foarte multe intersecții ale drumurilor naționale cu drumurile adiacente de mică importanță sau pur și simplu întimplătoare, tăiate de populație între tarlale, care defluiază în drumul principal toate vehiculele destinate

înlăturat, încetul cu încetul, următorul fapt: drumurile noastre naționale traversează un număr mare de localități rurale și inexistența în aceste localități a unor trotuare destinate pietonilor, care să înlăture circulația acestora de pe partea carosabilă împiedică pe de o parte desfășurarea normală a circulației, dar îndeosebi prezintă un permanent pericol de accident.

Nu a existat un singur conducător auto anchetat de noi care să nu fi fost de părere că *bicicliștii și căruțașii îngreuiază mult circulația autovehiculelor*. S-au propus, cu acest prilej, piste special amenajate pentru bicicliști, în afara părții carosabile a drumurilor. Noaptea, mai ales, unii bicicliști periclitează securitatea circulației, creînd adesea accidente datorită modului dezordonat în care circulă

unele amenajări necesare. Ni s-a mai invocat și aspectul estetic, dar nu luat „în sine”. Borna „apără-roata”, plantată pe șosele și care pe drept cuvînt e denumită... morcov, nu are nimic comun cu asigurarea securității unei circulații moderne. Stâlpi de ghidaj din material plastic, prevăzuți cu substanțe luminescente în întunericul nopții, ar fi mult mai eficienți. Interesîndu-ne la organele de resort din Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor am aflat că toate acestea vor prinde în curînd viață. Așteptăm cu bucurie!

De asemenea și unele lucrări de întreținere a drumurilor afectează circulația normală a vehiculelor. Depozitățile de materiale de întreținere întîlnite uneori pe partea carosabilă; lipsa, pe alocuri, a parază-

muri fără prioritate sfaturile populare nu au avut grijă să existe indicatoare care să avertizeze drumurile cu prioritate... În clipa de față pe arterele principale ale țării sînt plantate toate indicatoarele rutiere necesare, dar numărul și calitatea lor nu satisfac, unele fiind amplasate într-un mod necorespunzător. În privința marcajelor rutiere, volumul acestora este insuficient dacă-l raportăm la lungimea totală a traseelor care necesită acest gen de semnalizare.

Acestea sînt, în linii mari, constatările noastre. Fără îndoială, ne-am referit aici numai la cîteva aspecte ale problemelor circulației rutiere.

Anchetă realizată de Bazil DUNĂREANU și Nicolae RĂDULESCU

Să ne imaginăm că toate organele noastre vitale ar putea fi transplantate după voință. Nimic n-ar împiedica, în acest caz, ca să schimbăm o inimă îmbătrinită ca pe un carburator uzat. Aceste înlocuiri vor fi cu atât mai simple cu cât se va ajunge ca piesele de schimb să fie furnizate de animale. Medicina va realiza în acest fel cea mai mare performanță a sa, iar lupta împotriva morții va înregistra cea mai strălucită victorie din analele biologiei.

Prof. doctor
Joshua LEDEBERG
laureat al Premiului
Nobel
Universitatea Stanford,
California

Posibilitatea înlocuirii unui organ „epuizat” cu altul similar, care să preia funcțiile primului, a fost întrevăzută — dar mai ales dorită — într-o epocă foarte îndepărtată, care se confundă aproape cu începutul istoriei scrise. Multă vreme ea a rămas, însă, doar în stadiul unui vis îndrăzneț și abia de aproximativ 60 de ani lucrările lui Alexis Carrel au evidențiat perspectivele transformării ei în realitate. De atunci, numărul încercărilor clinice de transplantare a crescut repede, cu rezultate variabile, care au trezit, rînd pe rînd, optimism și pesimism.

Ce împiedică, de fapt, succesul transplantării unor țesuturi și organe? Pentru a răspunde la această întrebare este necesară o mică inițiere în tainele grefelor.

După originea lor, biologii cunosc trei tipuri: *autogrefele*, transplantate de țesuturi sau organe la același individ; *homogrefele*, transplantul provenind de la ființe care aparțin aceleiași specii; în fine, *heterogrefele*: donatorul grefei și receptorul fac parte din specii diferite.

CE ESTE „BARIERA BIOLOGICĂ”

Succesul unei transplantări este condiționat în primul rînd de natura și originea „materialului” folosit: cei mai mulți sorți de reușită le au autogrefele; urmează apoi homogrefele, în timp ce heterogrefele ridică cele mai multe probleme.

Or, ceea ce preocupă îndeosebi pe oamenii de știință este tocmai găsirea unor metode pentru ca homogrefele și heterogrefele să învingă „bariera biologică”, ce părea pînă de curînd de netrecut. Ce este de fapt această barieră biologică?

Cînd într-un organism se introduce o proteină străină — și trebuie

precizat că datorită structurii lor extrem de complicate proteinele sînt de o uimitoare diversitate chiar în interiorul aceleiași specii — organismul reacționează prin formarea de substanțe antagonice denumite anticorpi, care vin în conflict cu antigenul, în speță proteina introdusă. Rolul anticorpilor este deci de a apăra organismul, de a-l „izgoni” pe intrus. Acest fenomen biologic general este binevenit în infecții, cînd proteinele microbiene invadează organismul. Din nefericire organismul reacționează automat și formează anticorpi chiar împotriva unor substanțe menite să-l ajute. Acest fenomen se petrece și în cazul unei homogrefe și mai ales al unei heterogrefe, care constituie, în ultima instanță, un țesut străin. Organismul primitiv răspunde prin elaborare de anticorpi care duc la eliminarea țesutului. Iată de ce grefele străine nu „prind”.

ȘOARECI ALBI, ȘOARECI NEGRI — PREMIUL NOBEL

Problema care se pune cercetătorilor este deci de a găsi metode pentru a scădea proprietatea transplantului de a provoca reacții violente din partea organismului.

Micșorarea puterii transplantului de a produce reacții de apărare a fost realizată prin tehnici variate. După cum se știe, savantul sovietic V. P. Filatov a utilizat în acest scop „conservarea la rece”, observînd că grefele păstrate cîțva timp la temperaturi joase sînt mai ușor suportate de primitiv decît cele proaspete. După metoda lui Filatov, era înlocuit numai centrul corneei; astăzi se realizează înlocuirea corneei în totalitatea ei, ceea ce duce nu numai la recăpătarea integrală a

vederii, dar și la îmbunătățirea aspectului estetic al ochiului bolnav.

O altă metodă de mărire a „toleranței” constă în tratarea prealabilă a grefei prin raze Roentgen. De curînd țesutul grefei a fost supus și acțiunii ultrasunetelor, cu aparate special construite.

Există încă o modalitate interesantă de a facilita prinderea grefei, prin folosirea posibilităților oferite de natură. S-a observat astfel că dacă transplantarea se efectuează cu țesuturi foarte tinere sau chiar embrionare, atunci grefa prinde mai bine. De ce? Pe de o parte, se pare că țesuturile foarte tinere nu stîrnesc încă o reacție atât de puternică de apărare în organismul-gazd; pe de altă parte, fiind foarte tinere, ele cresc mai puternic, posedă o vitalitate mai mare. Metoda transplantării țesuturilor tinere, în special a celor embrionare, se folosește astăzi din ce în ce mai des: se transplantază, de exemplu, piele embrionară pe arsuri întinse.

Pomînd de la această idee, savanții cehoslovaci M. Hašek și V. Haškova au încercat să acționeze direct chiar asupra organismului primitiv. Experiențele au fost întreprinse pe găini de rasă Leghorn și Rhode Island. Încă în stare embrionară găinile au fost obișnuite (prin transfuzii) cu sîngele altor găini. Găinilor astfel pregătite li se puteau face mai lesne, în stare adultă, transplantări de țesuturi. Aceste metode au dus la o sporire considerabilă a duratei termenului de „supraviețuire” a transplantelor.

În același an (1960) Peter Brian Medawar, profesor de zoologie la Universitatea din Londra, obținea Premiul Nobel pentru medicină și fiziologie, pentru cercetările sale în domeniul transplantărilor. Una din experiențele sale este îndeosebi spectaculoasă. El a injectat unor șoareci albi, aflați în fază embrionară (în uterul matern), sînge provenit de la

embrionii unor șoareci negri, și invers. Medawar a demonstrat astfel că, deși de regulă „pielea albă” nu prinde pe „piele neagră” (grefa nefiind posibilă decît între șoareci din aceeași linie pură), toleranța se poate dobîndi printr-o prealabilă pregătire embrionară.

Biologul francez Jean Rostand a propus de altfel o pregătire oarecum similară a copiilor la naștere pentru ca, în caz de nevoie, grefele să fie mai bine tolerate.

MEMBRE... SUPLIMENTARE

O altă cale de atac, inspirată de accidentul de acum cîțiva ani al unor atomiști iugoslavi, pornește de la iradierea organismului receptor... Sistemul lor formator de sînge fiind distrus de iradiații, fizicienii din Belgrad au tolerat ușor o măduvă osoasă străină. Această soluție desoperită accidental nu putea fi însă aplicată ca atare din cauza pericolului la care ar fi fost supus organismul în aceste condiții. Iradierile doar în regiunea transplantării sau (și) a splinei receptorului s-au dovedit a avea de asemenea un efect favorabil, însă cu un risc mai mic.

O rezolvare interesantă a problemei imunologice aparține savantului sovietic Vladimir Demihov, care a reușit să transplanteze la cîini membre suplimentare și chiar un al doilea cap. Așadar, la transplantarea unei mari porțiuni de țesuturi străine, organismul are o reacție paradoxală — mai puțin violentă!

În sfîrșit, o serie de medicamente au fost folosite în același scop al preparării organismului pentru transplantări: cortizonul, tiopurinele, actinomicina, substanțe din grupa antimetaboliților (azosarina), substanțe derivate din iperită (ciclofosfamida) — și lista este departe de a fi epuizată.

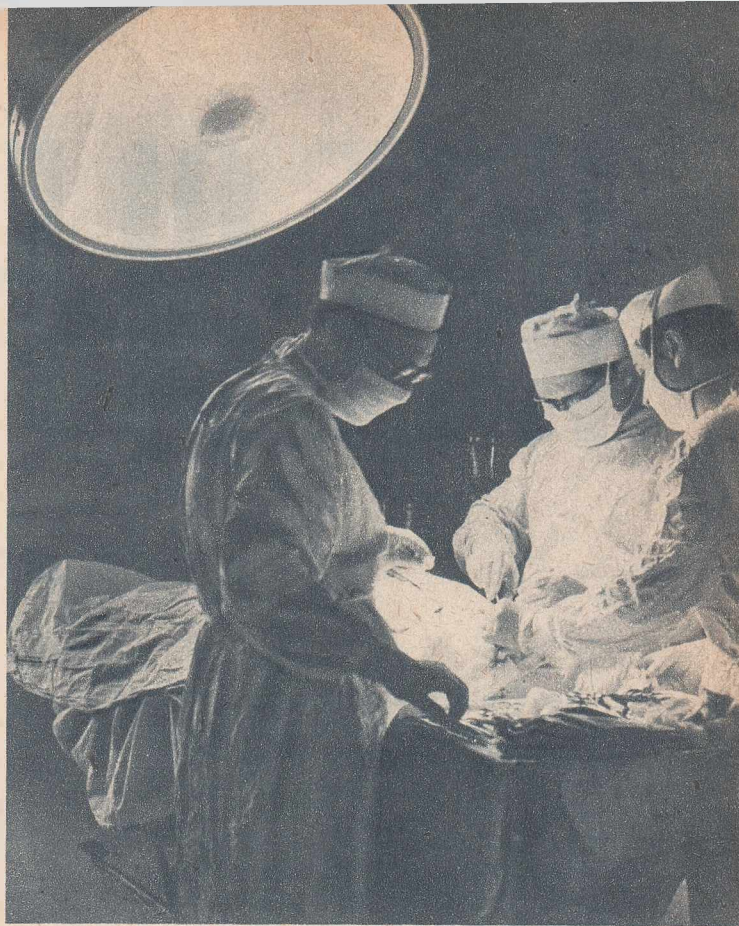
MA ÎN PLUS ?

O STATISTICĂ NEOBIȘNUTĂ:

Transplantări de rinichi (Date de pe întregul glob)

Sursa transplantului	Numărul operațiilor	Numărul persoanelor operate, în viață	Numărul operațiilor mai vechi de un an	Numărul persoanelor în viață după mai mult de un an de la operație
Gemeni veritabili (Identici)	32	24	27	20 (74%)
Rude avînd un strămoș comun (excluzînd gemenii identici)	71	42	23	9 (39%)
Alte rude de sînge	106	51	26	5 (20%)
Persoane străine în viață	66	11	32	0
Cadavre	99	17	44	3 (7%)
TOTAL	374	145	152	37 (24%)

Din revista „Discovery”, martie 1965

„Reparație capitală”... În sala de operații a Spitalului de traumatologie, chirurgie plastică și reparatorie din București.

Un lucru apare clar: însuși multitudinea metodelor preconizate pentru străpungerea barierei imunologice dovedește că încă nu a fost găsită metoda radicală. În acest scop se desfășoară în prezent o considerabilă activitate experimentală și de cercetare, reunind pe specialiștii din cele mai variate domenii: fiziologie, biochimie, genetică, hematologie, embriologie, imunologie, biologia iradiazilor, chirurgie etc. Evident, o problemă atât de complexă nu ar putea fi rezolvată de un grup restrîns și cu pregătire unilaterală.

Dar pînă la găsirea soluției ideale, chirurgii nu puteau aștepta. Transplantările de țesuturi și organe au intrat de aceea în practică cu mult înainte de rezolvarea teoretică a problemei.

ÎN ATENȚIA CHIRURGIILOR: RINICHII

Calitatea de organ „pereche” și caracteristicile anatomice favorabile au polarizat mai întîi atenția asupra rinichilor. Prima transplantare de organe la om a fost făcută tocmai pe rinichi. Într-o operație istorică, în 1956, profesorul John P. Merrill din Boston a transplantat rinichiul stîng sănătos al lui Ronald Merrick, fratelui său geamăn Richard, care avea ambii rinichi „blocați”. Ronald și Richard fuseseră născuți dintr-un singur ovul fecundat și au fost hrăniți de aceeași placenta; erau deci gemeni „veritabili” sau, cum se spune în limbaj medical, gemeni mono-zigoți (univitelini).

Analiza comportării a 374 rinichi grefați la om în întreaga lume, după o statistică recentă (vezi tabelul), arată că tocmai aceste transplantări au șanse de reușită deplină. Rinichii proveniți de la gemenii identici, de același sex și grup sanguin, acceptă

noul „domiciliu” fără nici o dificultate. Trebuie subliniat că nici unul din donatorii gemeni nu au avut de suferit în urma scoaterii unui rinichi. Rinichii proveniți însă din alte surse umane își încetează funcția într-un timp variabil de la grefare, datorită procesului imunologic de reacție amîntit.

Deci ceea ce s-a realizat durabil în transplantarea renală aparține sus-menționatei categorii de pacienți norocoși. Din păcate numai în 15% din cazuri sarcina provine dintr-un singur ovul fecundat, iar șansa unui bolnav care necesită un transplant de a avea un frate geamăn dispus la o asemenea generozitate, este relativ redusă (aproximativ 1 la 300).

Practic vorbind, sursa furnizoare trebuie căutată în altă parte, și aceasta e direcția principală a cercetărilor actuale. Există numeroase experiențe și realizări în acest sens și chiar dacă, în cele mai multe cazuri, „supraviețuirea” organului grefat a fost doar temporară, aceasta demonstrează că operația în sine este din punct de vedere tehnic pe deplin posibilă. Cea mai lungă durată de supraviețuire a homotransplantelor a fost de 7 ani pentru gemenii identici, 5 ani pentru gemenii neidentici, 3 ani și jumătate pentru rude apropiate (frați) și 2 ani pentru străini (cadavre).

PRIMELE TRANSPLANTĂRI PULMONARE LA OM

Concomitent s-a încercat și transplantarea altor organe „cheie”, și filmul acestor tentative, din care vom reda cîteva secvențe, este pe cît de temerar pe atît de pasionant.

...*Inimă*: Prof. dr. Vladimir Demihov a efectuat cu succes transplantarea inimii de la o maimuță la altă maimuță de aceeași specie. În-

ainte de aceste intervenții s-au făcut experiențe asemănătoare pe cîini. Trecerea la maimuță reprezintă un serios pas spre „obiectivul om”. Un grup de medici de la un spital din Jackson (statul Mississippi — S.U.A.) au transplantat, pentru prima oară, o inimă omenească unei persoane grav bolnave. Organul a funcționat timp de o oră, dar fiind prea mic pentru a face față necesităților pacientului, acesta a decedat. La spitalul din Toronto (Canada) s-a reușit în nouă cazuri de insuficiență aortică gravă să se înlocuiască valvula aortică compromisă cu una sănătoasă luată de la un cadavru. Controlul prin electrocardiogramă al bolnavilor operați, după 8-12 luni, a arătat că inima „reparată” funcționează perfect!

...*Plămîni*: O echipă de medici de la Universitatea Columbia a reușit să transplanteze pe cîini plămîni conservați timp de circa 20 de ore. Patru transplantări din 14 au reușit și plămîni grefați au funcționat în mod normal mai multe zile de la operație, într-un caz chiar 56 de zile. Tot în Statele Unite au fost efectuate recent primele două transplantări pulmonare la om. Se crede că grefele pulmonare ar putea prelungi cu cîteva ani viața bolnavilor.

...*Stomac*: La Universitatea din Minnesota s-a scos stomacul unor cîini și după cîteva ore de păstrare la temperaturi scăzute, a fost reimplantat în organismul animalului. Aceste cercetări prezintă, după aprecierea specialiștilor, o importanță deosebită pentru tratamentul chirurgical al unor boli umane, chiar dacă pentru moment metoda s-ar putea aplica numai la tubul digestiv (ulcere sau cancere gastrice).

...*Ochi*: În cazul opacifierii corneei (albeață pe suprafața globului ocular) se efectuează, în afară de homogrefele corneene după metoda Filatov, și heterogrefe, cu cornee

prelevată de la animale. Astfel de transplantări se realizează și la clinica de oftalmologie a Spitalului Colțea din București, cu cornee de vacă pregătite după o metodă specială numită liofilizare prin siliciu. Pacienții își recapătă astfel vederea prin restabilirea transparenței normale a corneei.

...*Măduvă osoasă*: În ultimii ani pentru tratamentul bolilor de sînge s-a introdus un nou procedeu — transplantarea de măduvă osoasă. În punerea la punct a acestei metode cercetătorii români de la Clinica de hematologie și Institutul oncologic din București, precum și unele colective de hematologi din țară au adus o contribuție remarcabilă.

SPITALUL DE TRAUMATOLOGIE DIN BUCUREȘTI — O „UZINĂ DE REPARAȚII” A CORPULUI OMENESC

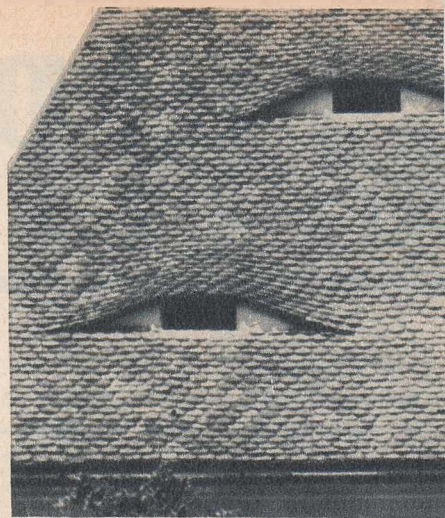
Dacă grefarea unor organe și țesuturi ridică încă o serie de probleme, există alte transplantări care au devenit curențe. Pînă acum 25-30 de ani, administrarea singelui conservat era considerată ca o metodă terapeutică „eroică”, cu aplicabilitate numai la cei gravi bolnavi, pentru care nu mai exista nici o altă posibilitate de tratament. Astăzi această homotransplantare — căci este vorba de fapt de o monogrefă — se poate face în cel mai modest spital rural.

O altă homotransplantare practică pe scară largă în toată lumea este cea de piele. „Acest organ, care reprezintă mai mult de a 20-a parte

Dr. Em. ROMAN (Continuare în pag. 21)

„IDEE ȘI FORMĂ”

3

1

La Craiova s-a deschis recent o expoziție de artă fotografică intitulată „Idee și formă”. Ea este pusă sub egida Casei de cultură a sindicatelor (cercul de artă fotografică) și va fi deschisă pînă la sfîrșitul lunii decembrie. În total au fost expuse 90 de fotografii realizate de către 16 fotografi amatori din orașul Craiova.

La această expoziție participă, cu titlul de schimb de experiență, și cercul de artă fotografică de pe lângă Casa de cultură a sindicatelor din orașul Cluj.

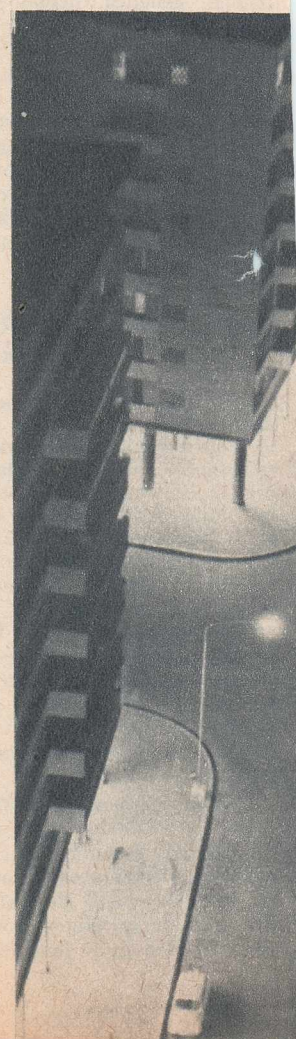
Organizatorii și-au propus să sublinieze în fotografiile prezentate forma și conținutul unor obiecte create de mîna omului sau a unor colțuri din natură.

Reproducem în aceste pagini cîteva fotografii din expoziție.

4

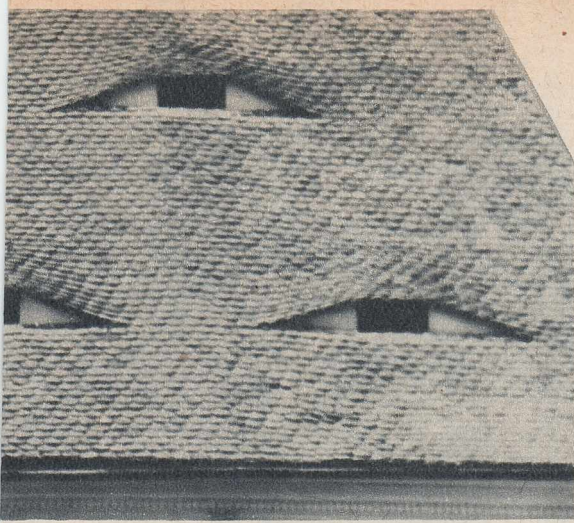

5

2

1) „El i-au făurit”. 2) „Impresii de iarnă”. 3) „Ochii trecutului”. 4) „Acul și umbra lui”.

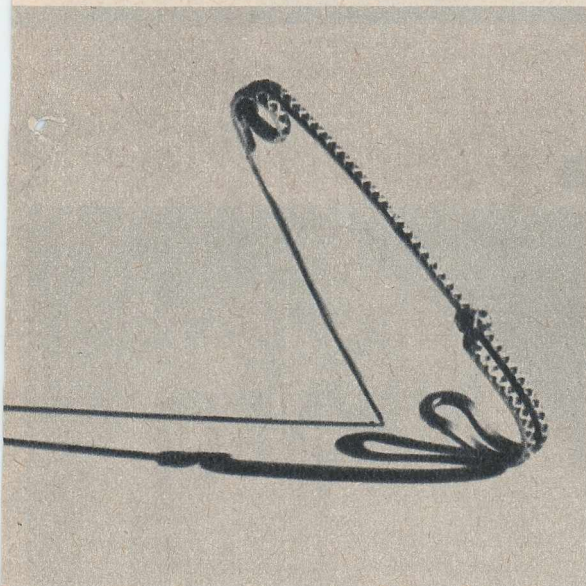
Fotografii de Dan CĂLINESCU-MIHAI

5) „De pe blocul turn”. 6) „Prima zi”.

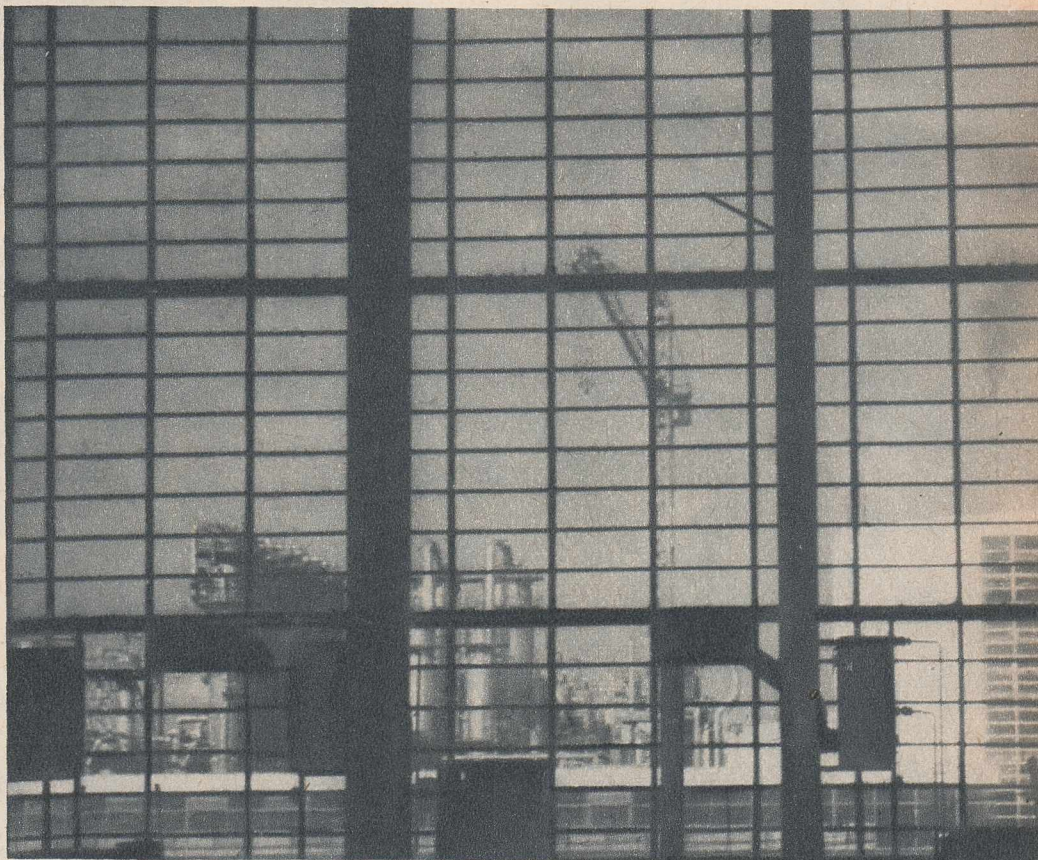
Fotografii de Nicu-DAN JELEP

7) „Vitrallu industrial”. 8) „Forme... pline”.

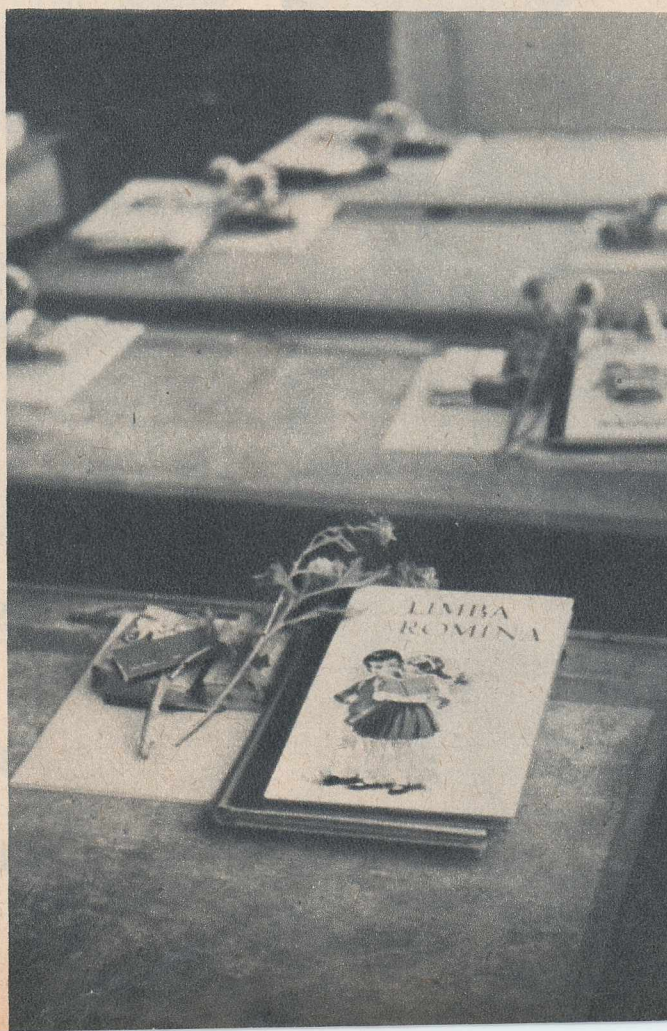
Fotografii de ing. Cornel IONESCU

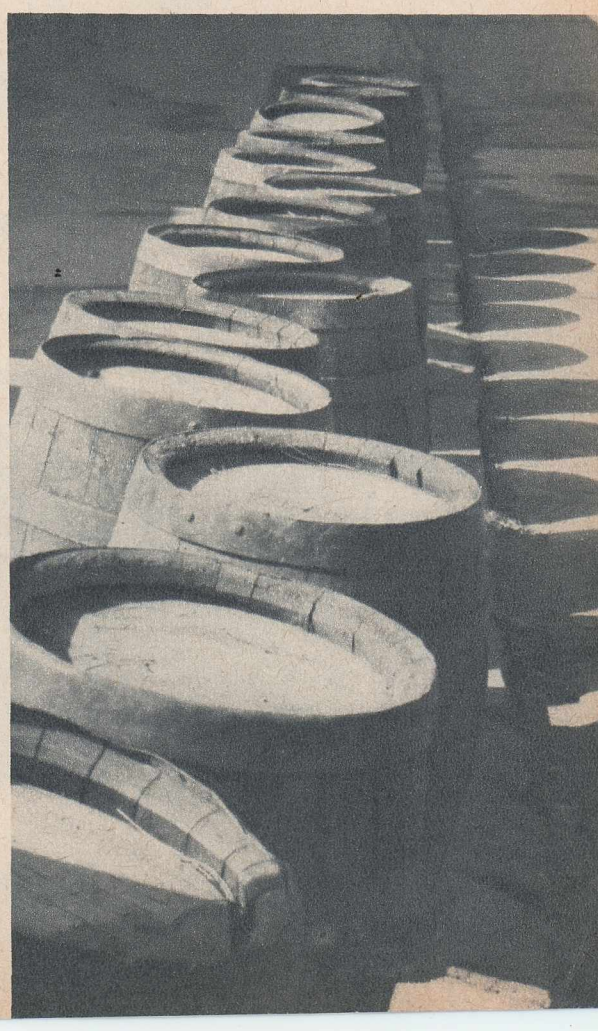
7

6

8

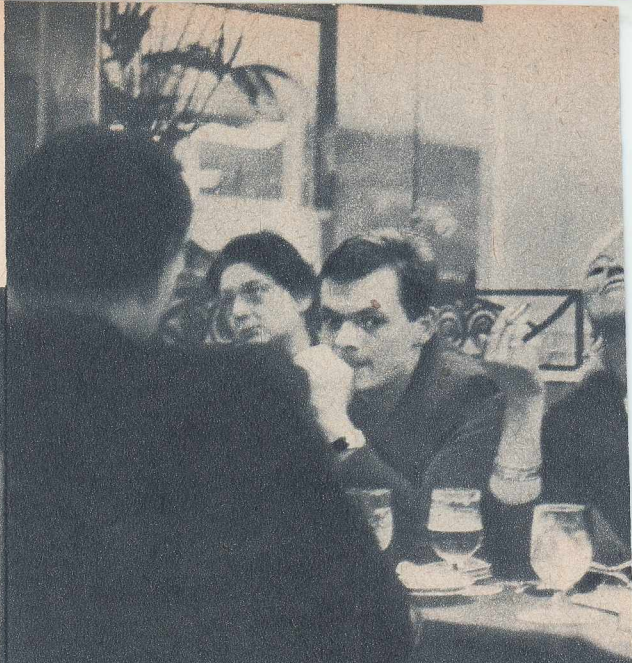

1 2 Paris, cafenele din cartierul Montparnasse. Mult tineret și fără indolală interminabile discuții și nenumărate controverse.

1

2

3

3 O atmosferă de plăciseală pare să domnească în această cafenea din Stockholm.

4 Tunis. Aspect tipic dintr-o cafenea orientală.

5 Vara pe malul Dunării, la Galați. Românii sînt mari amatori ai cafelei sau berei luate în aer liber.

PRIN CAFENELELE GLOBULUI

Fotoreportaj de Antonio SANSONE, ziarist italian

4

Cred că nu greșesc afirmând că nu există oraș pe glob în care să nu poți poposi într-o cafenea. Colindând din țară în țară și din... cafenea în cafenea, banalele notații fotografice de la început m-au dus mai apoi la unele observații, lipsite de orice fel de pretenții de generalizare, în legătură cu diverse particularități și obiceiuri specifice, pe care voi căuta să vi le prezint și dumneavoastră.

Intr-adevăr, modurile în care se petrece timpul la cafenea sînt oarecum deosebite. După cîte mi-am dat seama, pentru spanioli, de pildă, cafeneaua este un fel de a doua lor casă, în care stau ceasuri întregi; la cafenea se încheie adesea afaceri, dar în special se stă, se fumează o țigară bună de foi și se duc discuții aprinse. Poți întîlni aici o lume extrem de variată: prostituate, preoți cu obraji prea purpurii, toredori „ieșiți la pensie”. Printre mese se desfășoară o continuă procesiune de vînzători de bilete de loterie și lustragii, spaniolii avînd obiceiul de a pune să li se lustruiască pantofii la cafenea. Bogătașii însă, proprietarii de pămînturi din sud, care trăiesc din rente la Madrid sau la Barcelona, folosesc în locul cafenelelor cluburile, situate în majoritate pe marile artere și înzestrate în general cu ferestre largi, de unde pot admira mișcarea străzii.

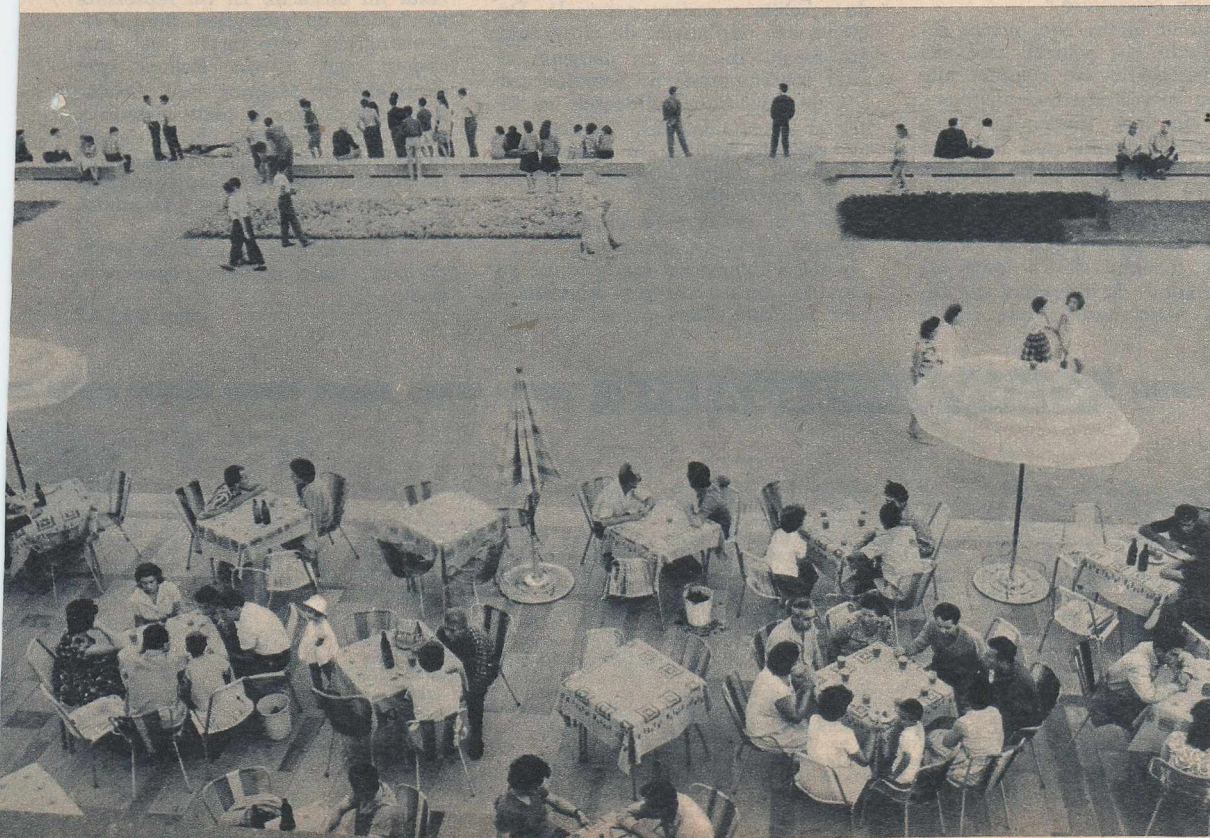
Pentru italieni însă cafeneaua nu e un loc în care se stă; ea este cu totul legată de probleme strict „alimentare”. În Italia, de exemplu, nu se iau acasă mese abundente. Înainte de a pleca la serviciu, italianul bea în grabă o cafea. În schimb, în jurul orei unsprezece este momentul cafelei cu lapte — „capuccino” — cu un „cornetto” — brioadă. La ora unu, puțin înainte de masă, este vremea aperitivului și așa mai departe. Italianul intră în cafenea de mai multe ori pe zi, dar de fiecare dată stă puțin. În sudul țării, cafeneaua este locul de întîlnire al bărbaților; femeile nu intră singure într-o cafenea, căci una din principalele preocupări ale bărbaților care stau acolo este să vorbească despre femei sau să le privească trecînd pe stradă.

La Varșovia cafenelele sînt pline de tineret. Logodnicii se țin de mîna. Cîte un domn bătrîn își citește ziarul. În foarte multe cafenele cîntă orchestre și se dansează. Fiecare club își are de asemenea cafeneaua lui.

Și în Statele Unite, cafenelele sînt un loc de întîlnire a tineretului, în care se bea la bar cîte un ceai sau cîte un „bourbon”. O particularitate este faptul că nu există cafenele în aer liber; toate sînt în săli, dîndu-se preferință luminilor difuze.

Și tot așa, într-o înșiruire care ar putea continua pe pagini întregi, fiecare țară, fiecare oraș cu cafenelele lui reflectă o frîntură din viața și obiceiurile oamenilor acelor meleaguri.

5

MARTORUL ȘI MINCIUNA

de Eugen FRUNZĂ

M-am întrebat de multe ori ce fel de oameni sînt cei care, în calitate de martori, vin în fața justiției cu falsuri nerușinate. Sînt convins că minciuna lor nu e decît o formă de manifestare a unei mentalități de ansamblu antisociale.

Martorul mincinos mi se pare un răufăcător dintre cei mai răi. Sub un titlu onorabil și învelit în toga nepărtinirii, el atentează cu premeditare la însăși ideea de adevăr și justiție.

Din curiozitate, să-i zic profesională, vizitez uneori sălile de ședință ale tribunalelor și încerc să descifrez sensul unor conflicte, caractere, gesturi, reacții. Mărturisesc că nimic din sumbra peliculă ce se derulează acolo nu mă indispuie mai mult decît secvența în care apare martorul de rea-credință. Și, trebuie s-o spun: tipul este încă destul de răspîndit.

Să zicem că în seara cutare, la ora cutare, cetățeanul X se întâlnește cu Y, îl acostează și-i trage o pereche de palme, șase pumni în obraz, cinci picioare în altă parte. Victima intențează proces. Dar inculpatul are grija să susțină că nu a dat, ci a primit cu inocență perechea de palme, șase pumni și cinci picioare, cerînd, la rîndu-i, printr-o altă acțiune, pedepsirea exemplară a vinovatului.

E limpede deci că lumina zilei că una din părți minte. Sînt chemați martorii să ajute la soluționarea corectă a problemei. În mina lor se află de fapt cheia procesului. De conștiința lor depinde în cel mai înalt grad dacă vinovatul autentic își va primi pedeapsa. Ei sînt, în acele clipe, investiți cu o gravă răspundere civică.

Și iată — doi de o parte, doi de cealaltă — martorii fac depozitii absolut opuse, deși toți patru au asistat la una și aceeași întîmplare. Martorii lui X declară că Y l-ar fi bătut măr. Ceilalți — viceversa.

Prin urmare este iarăși limpede că lumina zilei că martorii uneia din părți mint. În loc să lumineze calea spre adevăr și dreptate, ei se aliază cu fărâdelegea și sfidează interesele colectivității. Poate plătiți, poate ireponsabil legați prin prietenie sau servilism, asemenea oameni joacă un rol nefast în multe cazuri supuse justiției. Și e bine să amintim că nu toate procesele au ca obiect niște simple bătăi la colț de stradă și că martorii mincinoși își găsesc nu o dată locul și în cauze importante, cu implicații și consecințe mai serioase.

Știu că legea prevede sancțiuni severe pentru martorul care minte în fața instanței. Cred însă că nu în toate cazurile se apelează la lege. Ticoaloasa minciună se mai bucură uneori de toleranță. Opinia publică trece uneori prea ușor cu vederea.

E foarte rău. Aici nu încapă nici mila, nici indulgența din plictiseală. Riposta e obligatorie.

„Duminică la ora 6” constituie pentru Irina Petrescu o nouă izbîndă actoricească.

Lucian Pintilie: debut cinematografic

Cunoscut și apreciat ca regizor de teatru, Lucian Pintilie face parte din tînăra generație de artiști care s-au afirmat puternic în ultimii ani. Dintre spectacolele la care a semnat regia amintim: „Un strugure în soare”, „Copiii soarelui” (în colaborare cu Liviu Ciulei), „Cezar și Cleopatra”, „Bidermann și incendiatorii”, „Inima mea e pe înălțimi”. În ultimul timp s-a dedicat filmului. În 1964 face asistență pe lângă Victor Iliu la filmul „Comoara din Vadul Vechi”, iar anul acesta a realizat în regie independentă primul său film artistic de lung metraj: „Duminică la ora 6” (după un scenariu scris în colaborare cu Ion Mihăileanu).

Cum își privește Lucian Pintilie debutul?

— Veniți din teatru. Ce ați luat din această colaborare?

— Absolut nimic. Nici măcar celebrul „lucru” cu actorul, care aici în cinematografie are complet alte legi. Sînt meserii perfect distincte. Nu, nu am luat nimic. Iar dacă cumva se va resimți vreo influență în viitoarea mea activitate teatrală — aceasta se va datora maturizării artistice. Transferul este numai de substanță spirituală și ține de circuitul liber și nobil dintre toate artele. Circuitul de literatură în filmele lui Alain Resnais este circuit

de substanță. Circuitul de plastică la Eisenstein este tot circuit de substanță. La un regizor de teatru instinctul cinematografic se poate observa chiar din montările sale scenice. Dar aici e pericolul unei groaznice confuzii. Am văzut multe și banale montări cu proiecții și curgere „filmică” de secvențe, la capătul cărora am auzit exclamații de felul „ce montare cinematografică”! Nu asemenea înscenări care mimează tehnica filmului vădesc simț pentru cea de-a șaptea artă. Dacă un spectacol teatral ne trimite cu gîndul la ecran, după părerea mea este un spectacol prost.

— Ce v-a preocupat mai mult la acest prim film?...

— Dacă mă asigurați că nu veți înțelege că socotesc acest prim film al meu, film „cobai” vă pot răspunde: experiențele pentru al doilea. Deci m-a interesat încercarea de a schița o scriere personală. De cîteva ori, dar numai de cîteva ori, am reușit. În nici un domeniu al artei contemporane nu funcționează atît de devastator influențele ca în cel al cinematografiei. În ceea ce mă privește, știu că în filmul meu se resimt multe influențe străine, poate prea multe.

— Prin ce se caracterizează construcția filmului?

— Am improvizat foarte multe pe parcurs, dintr-o sfințită și binecuvîntată neliniște. Descoperind cinema-

tografia improvizam sub impulsul cam frenetic și cam haotic al unor revelații de procedee. Uneori improvizam bine, alteori prost. Oricum îmi pare bine că am făcut așa. Pentru improvizare îți trebuie însă, pe lîngă o mare disponibilitate de invenție, și o mare rigurozitate. Rigorizarea înseamnă și profunzime, multă profunzime dar și ceva în-născut.

— Din materialele vizionate am remarcat că ceea ce ați făcut e foarte cinematografic. Sînteți totuși regizor de teatru — și încă la debut...

— Orice ați avea de gînd să mă întrebați, am să vă răspund: în cinematografia mondială se vine azi de oriunde (plastică, presă, arhitectură, critică, literatură, biologie etc.). De ce nu s-ar veni din teatru, dacă se vine din biologie. E o naivitate să se presupună că teatrul reprezintă un obstacol. El nu reprezintă nici măcar un ascendent. Simțul cinematografic este astăzi cel mai comun simț estetic. Fellini, spre deosebire de Malraux sau Schöenberg, este înțeles la toate nivelurile. Subtilitățile celui mai obscur cineast depind pînă la urmă de extinderea în masă a culturii cinematografice.

— Ce va urma după „Duminică la ora 6”?

— Nu știu exact. Am foarte multe proiecte, toate pe teme contemporane.

Ion PASAT

CINEAȘTII PREGĂTESC

■ După o absență de cîțiva ani, se pare că marea actriță italiană Anna Magnani va reveni, în sfîrșit, pe platouri. Cineaștul Nanny Loy i-a oferit un rol principal într-unul din episoadele filmului său „Made in Italy”, care, după spusele regizorului, va fi „o privire cit se poate de completă și variată asupra vieții actuale din Italia, surprinsă în aspectele ei cele mai tipice și amuzante”. Distribuția cuprinde și alte nume răsunătoare: Alberto Sordi, Vira Lisi, Catherine Spaak, Sylva Koscina, Nino Manfredi, Jean Sorel.

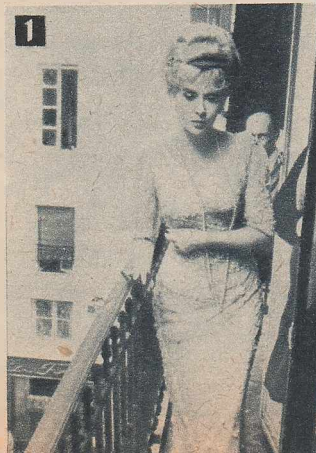
■ În studiourile iugoslave „Avala Film” se desfășoară, sub conducerea regizorului italian Nelo Rizzo, filmările unei coproducții iugoslavo-italiene „Flecă în oraș”. Filmul are drept interpreți principali pe Geraldine Chaplin și Nino Castelnuovo („Umbrelele din Cherbourg”, „Incurcătura blestemată”).

■ Pe cîteva străzi ale orașului Toulouse au început, cu cîteva săptămîni în urmă, filmările comediei „Punga și viața” de Jean-Pierre Mocky, cu Fernandel în rolul principal. Alături de el vor mai apărea actorul german Heinz

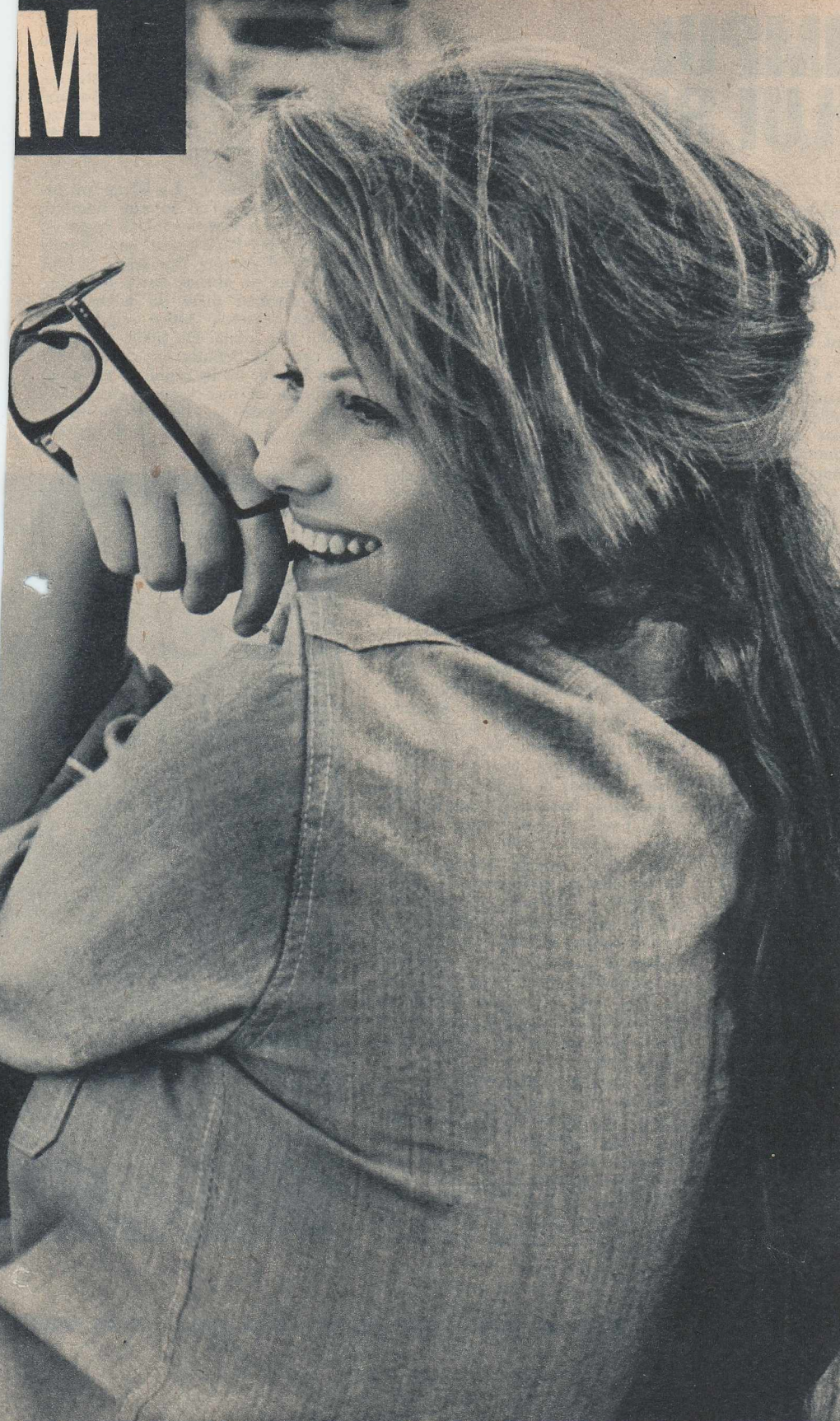
Rühmann, Jean Poirat, Jean Carmet.

■ May Zetterling, actriță și regizoare suedeză (noi o cunoaștem din „Nu-i loc pentru al treilea”) al cărui film „Îndrăgostiții” a stîrnit multe discuții în acest an la Cannes, a început lucrul unei noi investigații psihologice cinematografice, intitulată „Dorința”. Un rol important îl va deține o bătrîmă actriță suedeză, Maima Wifstrand.

■ Innokenti Smoktunovskii, actorul care a cîștigat o unanimă prețuire datorită rolurilor sale din „Nouă zile dintr-un

claudia CARDINALE

Claudia Cardinale

Cunoștința noastră cu unii actori se petrece într-un chip nefiresc, sucit aș spune, pentru că se lasă totul la voia întâmplării. Îi vedem în tot soiul de filme și filmulețe, numai acolo unde trebuie nu, adică în producția în stare să ne convingă că avem în fața noastră un artist și nu doar un nume la modă. Cam așa stau lucrurile și cu Claudia Cardinale. O știm din „Vintul sudului”, din „Magistratul”, „Incercătură blestemată”, „Cartouche”, dar chipul ei „de o noblețe arhaică” — cum îl descrie Alberto Moravia — nu ne-a spus prea multe. E drept, o știm și din „Rocco și frații săi”, din „Chepardul” — amândouă semnate de Visconti, dar tocmai pentru că sînt semnate de Visconti, nu ne-am putut îndrepta către o concluzie neșovăitoare. În Rocco, într-un rol foarte mărunț de altfel, puțin speriată parcă de omul care se afla în spatele aparatului, Claudia Cardinale părea o școlăriță care s-a străduit să învețe bine o lecție predată de un mare maestru. Senzația aceasta ne-o lasă și Chepardul; numai că aici judecățile se complică și mai mult; nu din vina regizorului, nu din vina actriței, ci a altcuiva, a lui Lampedusa, a farmecului copleșitor ce-l degajă cartea sa. Poate că, într-adevăr, Claudia a adus pe ecran acea frumusețe plină de sevă asupra căruia stăruia scriitorul, dar poate că fiecare din noi avem în minte o altă Angelică Sedara, nu știm să spunem prea bine cum trebuie să fie, căci eroii lui Tommasi di Lampedusa înfig în memoria și sensibilitatea cititorului niște colți ce nu dau pace, ce tulbură și prăvălesc rînd pe rînd imaginile, făcînd zădărnice efortul de a găsi una ideală. În fața ecranului, chiar dacă am privit nu lipsiți de fior acea fugă a Angelicăi și a lui Tancredi prin încăperile neumbrite de nimeni ale castelului de la Donnafugata, ceva ne îmboldea să spunem: „parcă nu așa ar trebui să fie Angelica și nici Tancredi”. Și ca să fim cinstiți acest „parcă” ascunde în el imposibilitatea unui echivalent cinematografic deplin. Filmul e film, mari sînt minunile lui, dar literatura e literatură și, mai ales, Lampedusa e Lampedusa.

Încercare talentul; e vorba de Mara, eroina romanului lui Carlo Cassola „Fata lui Bube”, ecranizat de Luigi Comencini. O autentică fată toscană, iată ce-a realizat Claudia, a fost părerea și a celor mai exigenți critici. Transformarea dintr-o adolescență stîngace într-o femeie capabilă de sacrificii a fost adusă pe ecran într-un joc firesc, inteligent, în spatele căruia se ghicește un talent, dacă nu din cele strălucitoare, în orice caz, demn de luat în seamă. (De altfel, numai prezența la Festivalul de la Karlovy-Vary din 1964 a filmului „Jurnalul unei cameriste” cu o mare actriță, Jeanne Moreau, a făcut ca Premiul de interpretare feminină să nu pozească în minile Claudiei; ciudat, situația s-a repetat anul acesta la Veneția, cînd același premiu, disputat de Annie Girardot și Cardinale, a fost, bineînțeles, cîștigat de cea dintîi.)

În aceste zile avem prilejul să vedem „Fata lui Bube”, film promis la începutul acestui an. Să sperăm că vom viziona la timpul potrivit „Stelele palide ale Ursei”? (Și atîtea alte filme despre care iubitorii filmului citesc, aud mereu și atît? Să sperăm, căci altfel, dacă îi iei cinefilului piinea cea de toate zilele, lupta pentru cultură cinematografică ar deveni o măcinare în vînt.)

Cît despre ultimul film al lui Visconti, premiat la Veneția, se pare că a pus pe umerii Claudiei Cardinale niște sarcini peste puterile ei actuale. Rolul Electrei moderne pe care și-a dorit-o Visconti solicita un suflet tragic strunit însă de luciditatea omului modern. Mai puțin înzestrată cu forță de tragediană, actrița a izbutit să înfățișeze doar parțial zbuciumul unei femei ce caută adevărul despre sine și oamenii ce o înconjură.

Prețuită de cinești ca Visconti și Fellini (acesta din urmă i-a incredințat un rol fugar, transformat însă într-o apariție memorabilă în „Opt și jumătate”) solicitată de mulți alți regizori (printre care, în ultima vreme, cei de la Hollywood), urmărită de asiduitățile presei, de manifestațiile de simpatie ale publicului, Claudia Cardinale a rămas, la cîțiva ani după debutul ei — în 1957 — o fată cuceritoare nu prin atitudine, coafuri și veșminte cu ținută bine calculată, ci printr-o frumusețe naturală, lăsată să vorbească singură, interesantă nu prin scandalurile ce se țin în jurul ei și nici măcar prin mărturisiri nelalocul lor despre viața personală, ci printr-o anume simplitate și decență care o detașează de multe alte vedete ale ecranului. Este și acesta un semn de respect și, mai ales, de înțelegere a artei adevărate în apropierea căreia nu rămîn, pînă la urmă, decît cei care o respectă.

Magda MIHĂILESCU

an” și „Hamlet”, a terminat un scenariu cinematografic după romanul binecunoscut al scriitorului John Steinbeck: „Lama nemulțumirii noastre”. Filmul va fi realizat în studiourile „Lenfilm” și protagonist va fi, bineînțeles, Smok-tunovski.

■ „Biblia”, filmul-mamut care în prezent se află în faza de montaj, a însemnat începutul colaborării dintre marile cîneast american John Huston și producătorul italian Dino De Laurentiis. Continuarea o va face filmul „Waterloo”, al cărui scenariu este semnat de un cunoscut scriitor englez, Henry A. L. Craig. Autorii

și-au propus să reconstituie cît mai fidel episoadele vestitei bătălii, drept care și-au rezervat un an întreg pentru căutarea tuturor materialelor documentare și a locurilor do filmare. Distribuția nu a fost fixată.

■ După o perioadă de cinci ani petrecuți în S.U.A., regizorul francez Jean Renoir (fiul pictorului Auguste Renoir) se întoarce în Franța cu intenția de a realiza un film despre falsificatorii de tablouri.

■ Cîțiva mari actori printre care Richard Burton, Gregory Peck, Buster Keaton și-au oferit participarea la realizarea

unui spectacol de televiziune închinat memoriei comicului Stan Laurel.

■ Parisul faimoasei Belle Epoque din jurul anilor 1900 servește drept fundal noului film „Hotel Paradis”, realizat după piesa lui G. Feydeau și în care va apărea Gina Lollobrigida. Regia este semnată de regizorul englez Peter Glenville („Vară și fum”, „Procesul profesorului Weir”, „Becket”). Partenerul ei este cunoscutul actor britanic Sir Alec Guinness. Iată o pe Gina (foto 1) într-o pauză a filmărilor, pe balconul teatrului Palais Royal, unde s-a realizat una din secvențele filmului.

ANOTIMPUL
PUGULUI ȘI GROSEI

Antrenorul echipei naționale Mihai Flamaropol.

Mai devreme ca oricând, anotimpul hocheiștilor a început la 3 septembrie în Cehoslovacia, o dată cu primele antrenamente ale lotului nostru reprezentativ. Despre acest sezon, ca și despre perspectivele hocheiului românesc în apropiatele competiții la care va participa, am solicitat opiniile antrenorilor echipei naționale, Mihai Flamaropol, ale maestrului sportului Ion Țiriac, cele ale lui Eduard Pană I, fost internațional de hochei și Eduard Pană II, actual component al lotului reprezentativ. Decor: patinoarul „23 August“.

Mihai Flamaropol: Începând atât de timpuriu pregătirile lotului repre-

zentativ, vrem desigur să recuperăm ceea ce am pierdut prin neparticiparea la ultima ediție a „mondialelor“. Am pierdut, cum se spune în sport, „un tempo“ și trebuie să-l recâștigăm printr-un efort perseverent. Direcțiile? Jocul în viteză, combinativ, și contactul cu echipe bune. De aceea ne-am și deplasat în Cehoslovacia, unde hocheiul are o bogată tradiție și un nivel calitativ ridicat. La Opava, unde am fost găzduiți, ne-am antrenat zilnic pe patinoarul acoperit, primind sfaturi prețioase de la antrenori calificați ca Halanek și Kominek. Am și jucat în compania unor valoroase echipe ca Slovan Bratislava, Dukla Kosice și formația locală. Aceasta din urmă, întorcându-ne vizita, va fi ultimul nostru partener de peste hotare, înaintea turneului de calificare pentru seria B a campionatului mondial, ce se va disputa la București înce-

Ion Țiriac

pînd din 10 decembrie, între echipele Franței, Italiei și României.

Noua formulă a campionatului republican (4 tururi) asigură jucătorilor o pregătire mai judicioasă și echilibrată în timp pe întregul sezon. Acest fapt facilitează atât procesul de instruire, cât și munca de selecționare a celor mai în formă jucători. Putem spera ca timpul apropiat să aducă și plusul valoric pe care-l urmărim. Acesta nu va veni însă de la sine. Elanului trebuie să-i adăugăm viteza patinajului, iar tehnicii individuale, cerințele jocului combinativ. Spre acestea tindem alcătuiind cele trei linii de atac în formule cât mai omogene: frații Szabo-Calamar; Pană-Florescu-Ștefanov; Bașa-Andrei-Ferenczi (Tarci, Biro, dacă se va restabili, și alții). Dificultăți mai mari întîmpinăm la apărare. Dintre portari doar Sofian corespunde, iar fundașii continuă să joace ca niște „domnișoare“, neștiind să folosească „bodicekul“ în fața unor atacanți incisivi. Singurul fundaș în formă este Varga, iar pe Csaka, indisponibil încă, nu știu dacă vom putea conta. Pronostic pentru turneul de calificare? Avem prima șansă (terenul propriu este un avantaj real) și sperăm să ne recâștigăm locul în seria B.

Ion Țiriac (care-și împarte titlul de maestru al sportului între tenis și hochei): Deși cele mai mari satisfacții mi le-a adus tenisul, prima mea dragoste rămîne hocheiul, disciplină în care, de altfel, am debutat ca sportiv de performanță. Drept să vă spun însă, ca profesor de educație fizică le recomand deopotrivă, ca fiind sporturi ce se completează foarte bine.

În prezent, permițîndu-mi un „relache“ în tenis, sînt din nou pe gheață, dar numai în meciurile echipei mele, „Dinamo“-București, pe care în acest an aș dori-o printre frunțile campionatului alături de „Steaua“ și „Voința“-Miercurea-Ciuc. Nu voi putea lua parte la jocurile lotului, întrucît participarea

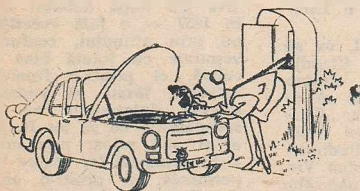
echipei române de tenis la noua ediție a „Cupei Davis“ necesită o pregătire individuală temeinică și îndelungată. În ceea ce privește actualul lot de hochei, cred că bagajul tehnic al tinerilor jucători promovați este încă insuficient. Mă refer în special la compartimentul ce-mi este familiar, apărarea.

Eduard Pană I: La 50 de ani iubesc sportul ca și în anii tinereții. Parcă ieri a fost meciul de rugby cu Franța la Paris cînd am înscris „essai“-ul echipei României. Și sînt mulți ani de atunci. Parcă ieri, sfîrșitul fiecărui meci de hochei îmi stîrnea regretul. Astăzi regulile jocului sînt altele. De pildă, în epoca în care am debutat eu, pasa se dădea înapoi, ca la rugby, și nu peste linie. Ce să mai vorbesc de condițiile de care se bucură jucătorii! Acestea s-au schimbat fundamental!

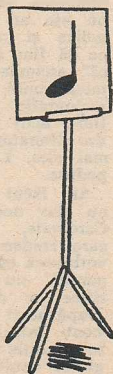

umor

de peste hotare

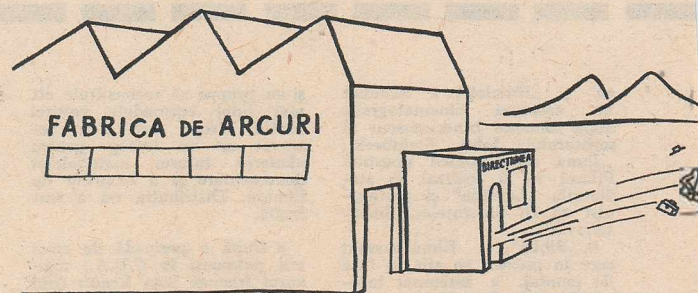
— Fii atent, dragule, aici se aude un zgomot suspect.

mișc

Repetiție.

Ca din arc.

În prezent, fiul meu cel mare este și el un pasionat al crosei, iar cel mic, Viorel, îl urmează. Dragostea pentru hochei a fiilor mei mă bucură și o voi încuraja în continuare. În ce-l privește pe cel mare, cred că mai este deficitar (ca și ceilalți colegi ai săi din liniile de atac) la capitolul eficacitate. Îi trebuie mai multă dezinvoltură în șuturile la poartă, sesizare mai promptă a fracțiunii de secundă decisive.

Eduard Pană II: Primii pași cu crosa și pucul i-am făcut în echipa de juniori a „Constructorului”, cu care apoi am câștigat titlul de campioană republicană. Tot junior fiind, am fost promovat în lotul național, unde joc de 4 ani. Eu mă înțeleg bine cu colegii de linie Florescu (bun tehnician) și Ștefanov (viteză mare). Cred însă că randamentul nostru nu este constant, existând

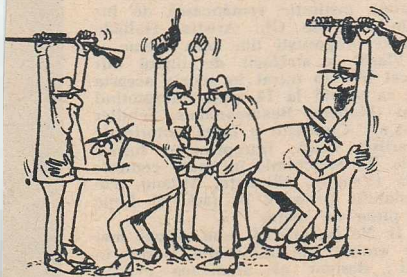
uneori mari decalaje de la joc la joc și chiar între reprize. De pildă, la unul din meciurile din Cehoslovacia în prima repriză nici nu ne-am văzut pe gheață, ca apoi, în cea de-a doua (după ce în cabină antrenorul ne-a făcut aspre observații) să ne concentrăm și să jucăm mai bine.

Cred că la randamentul necorespunzător al unor jucători, contribuie și viața lor personală nesportivă, uneori de-a dreptul dezordonată.

Perspectivile ce mă preocupă? Doresc foarte mult ca echipa noastră să participe la „mondiale” și aș vrea ca anul ce vine să aducă și debutul meu ca student.

P. SLĂVESCU

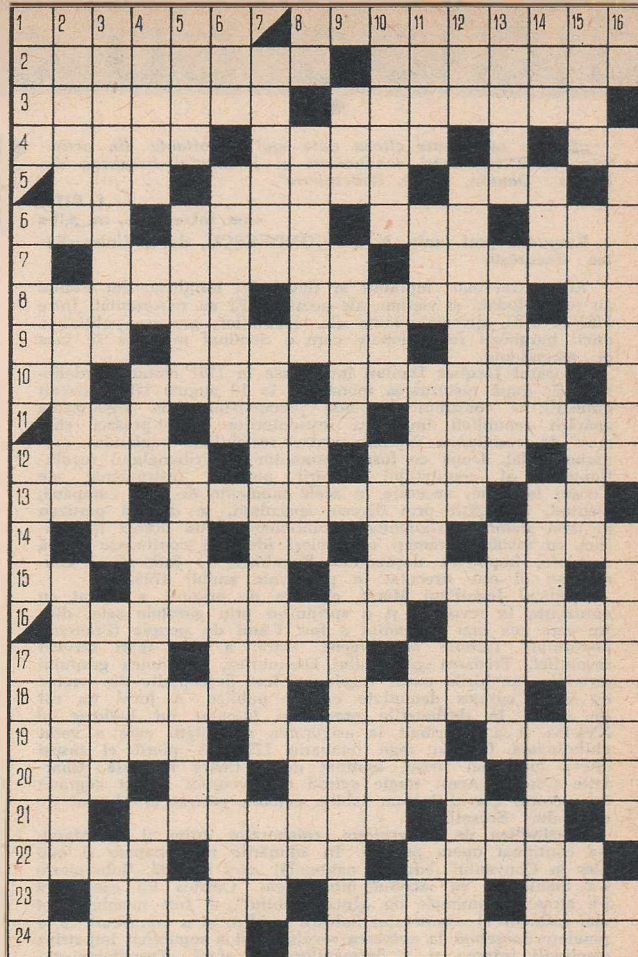
Trecutul, prezentul și viitorul pucului în familia Pană.

Perchezțiile în Texas.

—Ce-ai de gând să faci după potop?

POFTĂ BUNĂ!

16
24

ORIZONTAL: 1) Centru al industriei conservei de legume și fructe, lângă Brăila — Laborator culinar. 2) Deschide pofta de mâncare — Obține succese dozând... sarea și piperul. 3) Localitate cu o fabrică de lapte praf, situată în regiunea Mureș-Autonomă Maghiară — Materie primă pentru bucătărie. 4) A stîmni — Lacrimogen... în temă — La prînz! 5) ...și la dîneu! — Înștiințare — Păsări răpitoare. 6) Și celelalte — Folositor — Pură sau minerală, nelipsită de la masă — Culoare. 7) Iute la gust — Cu țepi... dar bune și în ciorbă. 8) Pom fructifer — Au foi, întrebuințate la unele sosuri — Pune la oțet! 9) Nedorite la fasolea verde — „Aroma” — Pune două inimi... pe jeratic.

10) Din potroace! — Una din mesele zilei — Biftecurei, fleici, ficăței, mici, cotlete... 11) Servite în jumări, omlete, ochiuri etc. — Aceasta — Castraveți... de sezon. 12) Așternut pe foi — Cuter! — Scrumbii mici de mare — Vocale. 13) Curs temporar de apă — Însoțește crapul în iazuri și lacuri — Secvența unei... secvențe! 14) Avantaj (fig.) — Fumizoare de... telemea — Literă grecească — Produs în răcitor. 15) Puțin aspic! — Aerul înviorător al înălțimilor — Serveau la scăpărat. 16) Paste făinoase — Produs cosmetic. 17) Pline (reg.) — Iubit — A servi cu mâncare. 18) Vă oferă niște fructe aromate — Înapoiat — La dietă! 19) Haină — Morală — Gogoșari... 20) Dumitale — Teci... avocalice — Luat la ochi — Lac în Suedia. 21) Carne! — Cartof (reg.) — Prefix... cu miere. 22) Lac în Danemarca — Acelea — Îl mîncînci... din ochi (fig.). 23) Savoarea unor bucate — Cifră — Articol (abr.). 24) A opri — Privitor la zarzavaturi.

VERTICAL: 1) Timpul cireșelor, caiselor, roșiilor și vinetelor — Surogat (neologism) — Prima la masă — Pești delicioși, din apele de munte. 2) Poftă bună — Cumplit — Derivat al laptelui. 3) Comestibil — Brînză dulce — Astfel — Se întroște la fiert. 4) Se autoservește... cu pui — La varză! — Drumuri — Mîncare cu carne și sos — Băutură mult apreciată. 5) Diminutiv masculin — Stropiți — Dezvinovățesc — Usturoiată — Un capăt de anticot! 6) Se pot încurca uneori — Peștișor de mare comestibil — Gura Humorului — Aici se pregătește mustul. 7) Mîncăruri scăzute — Arta de a prepara bucate alese — „...bala, portocala”. 8) Brașov pe automobil — Prăjitură — Petrecere (fig.) — Una și una! — Sortiment de mezeluri (pl.). 9) Fel — Pat portativ — Fripturi. 10) Bine spălată — Ață — Or... la plural — Prefix de egalitate — Din margarină! 11) Autorul tablourilor „Boieri surprinși la ospăț de trimișii lui Vlad Tepeș”, „Struguri și mere” etc. — Motiv pentru ciulama... — În compoziția unor legume, cereale etc. — Încăperi — Grăsime. 12) Zahăr pisat — De exemplu, cartofii pai — Prăjită în exces — Serviciu de masă. 13) Porție de pasăre — Meșteri constructori — Carne la grătar — În spumă! 14) Roma în vechime — Pronume — Curelușă de meșină — Așaos la unele prăjituri — La cafea. 15) Autorul tabloului „Barbu Lăutaru” — Înconjur — Cu fripturi sau cu prăjituri, la cuptor — Vegnic — La protap! 16) O porție de cotlet! — Pofțiți la masă! — Aspic — Tel.

Cuvinte rare: UED, ANN, AARE

Ion PASCAL

Dezlegarea jocului „AUR”, apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) EMINESCU — VALAROS. 2) SADOVEANU — PEPITE. 3) ERIS — CRI — M — TESAC. 4) NIL — LABORATOR — CE. 5) INELE — UNICI — EL — R. 6) NI — AVAN — VINATURI. 7) MEDICINA — ANANAS. 8) SOPOTE — ERORI — AS. 9) ASANA — EROS — MI — AB. 10) LIT — NECULUTA — ERA. 11) O — AC — POD — MELODII. 12) MA — AFINAT — SER — TE. 13) ORINOCO — UNU — EC — S. 14) NANAS — MANATE — ORI. 15) BERENICE — ULISE. 16) MIRI — I — ETERI — INC. 17) U — E — INSI — TIBET — I. 18) ZINC — SMARA — ELENA. 19) ISTORIE — ILARE — EN. 20) CO — CA — AURORA — ARU. 21) EL-DORADO — NARATOR. 22) SD — SITA — N — MECENA. 23) CA-RETA — AURI — ALER. 24) U — PLASTICITATE — E.

„Doresc să cunosc câteva date mai importante din activitatea celor trei mari conducători ai Revoluției burgheze din Franța: Danton, Marat, Robespierre”.

I. PITIC
com. Intragalde, ra. Alba

Răspunde prof. univ. N. N. CONDEESCU, de la Universitatea București.

Acești trei mari luptători ai Revoluției burgheze din Franța au fost totodată și victime ale acesteia. Ei au reprezentat, între 1789 și 1794, diverse nuanțe ale iacobinilor, grupare politică a micii burghezii revoluționare care a dominat mișcarea în faza ei ascendentă.

Avocatul Jacques Danton întemeiează în 1791 clubul Cordelierilor și, după răsturnarea monarhiei la 10 august 1792, devenit ministru, a contribuit în mod precumpănitor la organizarea apărării republicii împotriva invadatorilor austro-prusaci chemați de reacțiunea internă pentru restabilirea regimului monarho-feudal. După ce fusese promotor al Tribunalului revoluționar și al comitetului Salvării publice, instrumente ale Terorii iacobine, necesare în acele momente de grea cumpănă, Danton, îmbogățit prin diverse speculații, se declară partizan al unei slăbiri a vigilenței revoluționare. Intră atunci în conflict cu iacobinii rămași credincioși ideii de continuare fermă a luptei împotriva dușmanilor Republicii. Este judecat și condamnat, el este executat în primăvara anului 1794.

Medicul Jean-Paul Marat, elvețian de origine, a aderat cu entuziasm la revoluție și a sprijinit-o prin gazetele sale, dintre care cea mai răspândită a fost l'Ami du peuple (Prietenul poporului). Iacobin intransigent, Marat a adus mari servicii revoluției. Trădarea generalului Dumouriez, reacțiunea grupului girondin, uneltirile curții regale au fost descoperite din vreme de el și curajos denunțate opiniei publice. A jucat un rol de seamă în dezbaterile procesului intentat lui Ludovic al XVI-lea și a contribuit la asigurarea majorității care a votat ghilotinarea fostului rege (ianuarie 1793). A pierit el însuși câteva luni mai târziu, asasinat de o tânără regalistă, Charlotte Corday. Acest tragic episod al revoluției a fost zugrăvit de pictorul David într-un tablou celebru păstrat la Muzeul de artă din Bruxelles.

Maximilien de Robespierre, colaborator intim al lui Marat, i-a continuat opera politică. În adunările revoluționare și mai ales în Conventul (adunare națională) ales în 1792, Robespierre s-a manifestat ca iacobin intransigent. Cinstea lui exemplară i-a atras supranumele de „Incoruptibilul”. A fost membrul cel mai influent al comitetului Salvării publice și a contribuit cu o pondere deosebită la apărarea revoluției și a republicii împotriva reacțiunii interne și a dușmanilor din afară. Exercițarea salutară terori instaurate în 1793 i-a atras însă mulți dușmani. La sfîrșit, grupul lui Hébert îi cerea întărirea rigorilor față de speculanți și complotiști; la dreapta, i se imputa perpetuarea unei revoluții care, după părerea lui Danton, își alinase scopurile și trebuia deci încheiată. Izbuti totuși să înăbușe aceste mișcări diversioniste și să înlăture catolicismul, înlocuind prin cultul deist al „Teoflantropiei”. Ajutat, de St. Just, se pregătea tocmai să instituie legi sociale care ar fi generalizat în Franța egalitatea socială concepută în spirit burghez, prin mica proprietate individuală, când adversarii săi s-au unit, l-au răsturnat și ghilotinat în iulie 1794. Coaliția aceasta a moderatilor a pus capăt fazei dinamice a Revoluției franceze.

Ancheta intitulată „La cumpărături prin țară”, apărută în nr. 43 al revistei noastre, a avut ecou în rândurile cititorilor ca și ale organizațiilor comerciale vizate. O adresă trimisă redacției de către serviciul comercial al Trustului de alimentație publică Galați ne relevă măsurile ce vor fi luate pentru înlăturarea unor lipsuri semnalate de „Flacăra”. Astfel, sîntem informați că una din cofetăriile orașului — e vorba de „Nufărul” — va fi reprofilată într-o unitate care va pune la dispoziția gospodinelor preparate și semipreparate culinare. Este de remarcat faptul — așa cum de altfel ne scrie și conducerea trustului alimentar — că existența cofetăriei „Nufărul” nu era absolut necesară întrucît acolo unde se afla ea, pe o porțiune de numai 1.000 mp, mai erau încă trei cofetării.

Ni se mai comunică de către T.A.P.L. Galați că în noul cartier Tiglina va lua ființă o bucatărie de bloc. Pînă acum, ea exista doar printr-o... firmă mare așezată pe fațada complexului comercial nr. 2, unde se găsea de cumpărat numai... must dulce.

Am dori să aflăm dacă pînă în ziua cînd apar aceste rînduri măsurile sau o parte din măsurile pe care și le propune în scrisoarea sa trustul alimentației publice, au devenit o realitate. Cititorii noștri din Galați sînt rugați să ne scrie cu privire la aceasta.

„Aș dori să știu de cînd se joacă fotbal în țara noastră”.

V. ANTON
com. Vicșani, reg. Suceava

Răspunde VICTOR BANCIOLESCU, ziarist sportiv.

Este foarte greu de stabilit cînd s-a jucat pentru prima oară fotbal pe teritoriul țării noastre. Documentele în această privință lipsesc. În orice caz, înainte de sfîrșitul secolului trecut. Se spune că, prin 1889, bucureșteanul Mario Gebaner, pe atunci student în Elveția, ar fi venit în vacanță cu o mingă de fotbal cu care se antrena pe șoseaua Kiseleff. Pînă cînd cineva i s-a adresat pe un ton dojenitor: „Bine, domnule, gogeamite omul și te joci cu mingea?”... În vara anului 1893, pe locul viran din Piața Victoriei de azi, grupuri de elevi de liceu jucau un fel de fotbal neorganizat și fără reguli. Situația era aceeași în Transilvania. Prin 1899, dentistul Iuliu Weiner, întors de la studii din Anglia, a reușit să trezească, la Arad, gustul pentru fotbal. Primul joc oficial menționat în Banat, se dispută, la 20 august 1902, la Timișoara, între reprezentativele orașelor Timișoara și Lugoj. La București, prima formație de fotbal (numită pitoresc, pe atunci, „adunătură”) apare în 1905, sub titulatura „Olimpia”. Apoi, în 1907, ia ființă la Ploiești un alt club de fotbal, format în majoritate din salariați ai companiilor petroliere. În aceeași epocă se alcătuesc echipe și la Cluj, Oradea și în alte orașe ale țării.

Ca urmare a apariției articolului cu acest titlu, în „Flacăra” nr. 44 din 30 octombrie a.c., ne-au sosit din parte tovarășului Costel Coșoreanu, căpitan de cursă lungă, o seamă de completări utile. Cităm:

La 1 noiembrie 1894 — arată cititorul nostru — s-a înființat la Turnu-Severin „Serviciul de transporturi pe apă” sub tutela administrativă a Regiei Monopolurilor Statului. Acest serviciu își schimbă denumirea în „Serviciul navigației fluviale române” (1898). Cit privește „Serviciul maritim român”, el a luat ființă în 1895, titulatura de mai sus a căpătat-o însă ceva mai târziu. Echipajele navelor fluviale și maritime de care

◀ DANTON, MARAT, ROBESPIERRE

▶ EXPOZIȚIA — MUZEU DE LA GRĂDINA BOTANICĂ

e vorba în articolul apărut în „Flacăra” erau formate în mare majoritate din străini, de-abia după anul 1896 începînd să se formeze primele cadre de mateloți și ofițeri români. Mulțumim tovarășului Coșoreanu pentru aceste completări.

„Am aflat că în cadrul Grădinii botanice din București se găsește un muzeu înființat de curînd. Doresc să știu ce piese sînt expuse”.

Andrei Vișgil POPA
Arad

Răspunde ANDREEA DĂNESCU, cercetător științific la Grădina botanică.

Intr-adevăr, începînd de anul trecut, într-o clădire din mijlocul Grădinii botanice din București se găsește o expoziție-muzeu pusă la dispoziția vizitatorilor. Circa 300 de planșe pictate în acuarulă redau exact plante specifice florei spontane și cultivate din țara noastră. Prin așezarea lor în ordine filogenetică, ele oferă vizitatorului posibilitatea unei succinte incursiuni în evoluția regnului vegetal, îndeosebi a plantelor cu flori.

De asemenea în mai multe vitrine sînt expuse fructe și semințe de plante exotice ce dau o imagine a florei tropicale de pe îndepărtatele meleaguri ale Asiei de sud-est.

Dintre acestea un exponat care atrage atenția este fructul palmierului *Lodoicea seychellarum*, în greutate de aproximativ 5 kg, care are cel mai mare simbur (bilobat) din lumea vegetală. De asemenea mult interes prezintă și fructul de la „arborale de cirnăi” care prin forma sa amintește un salam, însă... necomestibil.

Se mai pot vedea fructe cu aripioare sau cu altele „dispozitive” ce permit să fie purtate și răspîndite de vînt, fructe de la arbori înrudiți cu salcîmul nostru ale căror păstăi au peste 50 cm lungime, fructe de la o serie de plante de mangrovă — formată din plante specifice ținuturilor tropicale mlăștinoase — care au o particularitate curioasă: ele germinează încă de pe planta mamă (adică sînt vivipare).

O serie de alte vitrine prezintă plante mai puțin cunoscute din flora țării noastre, precum și din cele introduse relativ recent în cultură: soia, susanul, alunele de pămînt, cartoful dulce chinezesc (batatul) și altele.

Alături de ele, expoziția-muzeu oferă vizitatorilor, în vase, buchete naturale de flori exotice și autohtone pe măsură ce acestea înfloresc în grădină; iar iarna se expun flori uscate.

Între 26 și 29 decembrie 1965 va avea loc la București cea de-a II-a Sesiune științifică de comunicări a muzeografilor din toată țara, cu care prilej și colectivul Grădinii botanice va prezenta o comunicare privind expoziția-muzeu de care vorbim mai sus.

▶ CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundă: Tanța Mitran și Elena Ene, orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, Școala tehnică petrol-chimică: teme științifice, ilustrate; Elena Drumea, elevă, Iași, str. Anastasie Pann 23: cinema, ilustrate; Elena Torcan, elevă, Iași, str. Cloșca 19: teme diverse, ilustrate; Gh. Mihai, profesor, Școala generală Băcăoani, m. Vaslui: literatură, ilustrate; Lica Anghelută, elevă, Brăila, str. Videu 66, cartierul Brăilița: ilustrate; Mișu Mihalea, I.D.M., stația C.F.R. Rebrîșoara, m. Năsăud: teme diverse; Titu Alexandrescu, funcționar, Școala mecanicii agricole, Dorohoi, str. G. Enescu 10: ilustrate; Simona Corina Simulescu, studentă, București-14, str. Rădăcinii 10, m. Lenin: muzică, cinema, ilustrate; Iosif Bărcu, student, București, Splaiul Independenței 290: teme diverse, ilustrate; Petre Ciurea, șef-contabil, Cluj, str. dr. P. Groza 3: literatură, ilustrate; Maria Mureșan, învățătoare, com. Ormean 7, m. Chelra, reg. Cluj: ilustrate; Denyse Iordan, elevă, Pitești, str. Fintînii 7: cinema, ilustrate; Elena Stănescu, funcționară, Fetești, str. Florilor 1: literatură, ilustrate; Lucia Dumitrescu, elevă, Buzău, str. Penteleu 33: teme diverse; Sandu Alexe, inginer-chimist, București, str. Pictor Henția 28: teme diverse, ilustrate; George Sirbu, tehnician, Birlad, str. Troțuș 69: teme diverse; Liviu Ghioc, elev, Focșani, str. Eroilor 41: sport, cinema, ilustrate; Tudora Măcovei, muncitoare, Fălcieni, str. 7 Noiembrie 6: teme diverse, ilustrate; Claudia Năvodaru și Elisabeta Stîngă, eleve la Școala pedagogică Galați, str. Brăilei 200: literatură, ilustrate; Ion Panătescu, tehnician, Focșani, str. Mare 374: teme diverse; Viorica Voiculescu, Sibiu, Calea Dumbrăvi 22: ilustrate; Constanța Tueru, București, căminul studențesc 6 Martie, bloc B, camera 421, bd. Gheorghe Gheorghiu-Dej: literatură, ilustrate; Cezar Tolosman, com. Bucești, m. Galați: teatru, sport, ilustrate.

▶ POȘTA NOASTRĂ

MIORITA și LENUTA POCK și ADRIANA BORBELY — CARANSEBEȘ. 1) Primele filme de cinema din lume au fost realizate de înșiși inventatorii aparatului de proiecție denumit „Cinematographe”, frații Louis și Auguste Lumière, în anul 1895, la Paris. Bineînțeles că e vorba de filme care redau scene de pe străzile capitalei Franței. Titlul unuia dintre primele asemenea filme: „Ieșirea muncitorilor de la uzinele Lumière”. Pentru mai multe amănunte vă recomandăm să citiți „Istoria cinematografului mondial” de Georges Sadoul (traducerea românească a apărut în Editura științifică). 2) Artiștii Dana Comnea îi puteți scrie pe adresa Teatrului Muncitoresc C.F.R., șoseaua Giulești nr. 16, m. 16 Februarie, București.

GRIGORE NEAGU, IAȘI. 1) Prima artistă profesionistă de teatru în limba română este considerată Eufrosina Popescu (1821-1900). Absolventă a școlii de muzică și declamație a „Societății filarmonice” — prima instituție românească de învățămînt artistic, înființată în 1831 de Gh. Arista, Heliade Rădulescu și alți tineri cărturari progresiști din acea vreme — Eufrosina Popescu (născută Vlasti) a strălucit de tînră alt în teatrul dramatic cit și în cel liric (a intrat în școala aceasta la vârsta de 13 ani, debutînd ca artistă la 14 ani), interpretînd roluri din repertoriul universal (Moliere, Beaumarchais, Schiller etc.) și românesc (Alecsandri ș.a.). Cunoaște o largă notorietate internațională mai ales ca artistă lirică, întreprinzînd turnee și avînd contracte sub numele de Marcolini, în toate centrele europene de tradiție muzicală (Veneția, Florența, Milano, Paris ș.a.); în anul 1859 s-a stabilit definitiv în țară. 2) Lope de Vega a scris circa 2.200 piese de teatru.

GH. FINARU, SIMERIA. 1) Ne bucură că v-au plăcut materialele ce evocă actele de eroism ale militarilor noștri în timpul războiului antihitlerist; desigur că asemenea evocări vom mai publica. 2) Cetatea Rîșnov a fost construită în secolul al XIII-lea și reconstruită în mai multe rînduri de brașoveni, ca punct de apărare împotriva atacurilor turcești. Cu același scop și în același secol a fost construit și castelul Bran. 3) Periodic publicăm rubrica „Povestea vorbei”, în care filologul Sorin Stati explică originea unor cuvinte din limba noastră. Încă o rubrică de acest fel nu credem că ar fi necesară.

V. SILVIAN

◀ „LA CUMPĂRĂTURI PRIN ȚARĂ”

▶ PRIMUL ȘUT LA POARTĂ

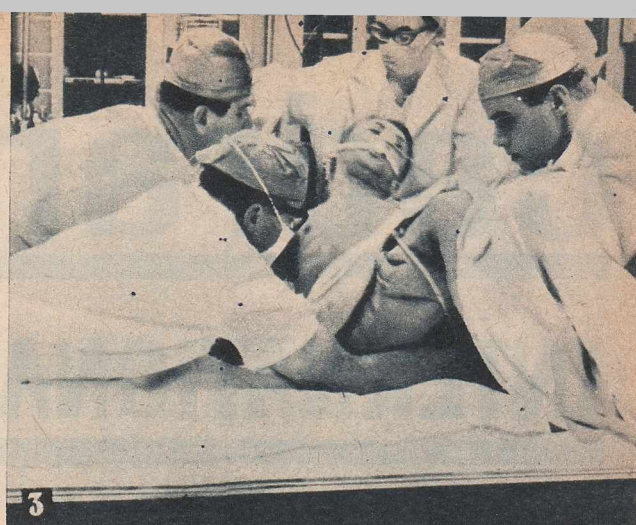
▶ „PE DUNĂRE ACUM 70 DE ANI”

1

2

3

1) Acest om nu are rinichi. In urma unei boli grave, ambii rinichi ai lui Wolf Sturmer, un profesor de liceu, de 34 de ani, din Indiana, S.U.A., au trebuit să fie extirpați. Cîteva săptămîni, pacientul a trăit cu ajutorul unui rinichi artificial la care era conectat cîte șase ore pe săptămîină. Situația nu se putea însă prelungi la infinit: pacientul ajunsese la capătul puterilor. Medicii de la Clinica medicală din Cleveland

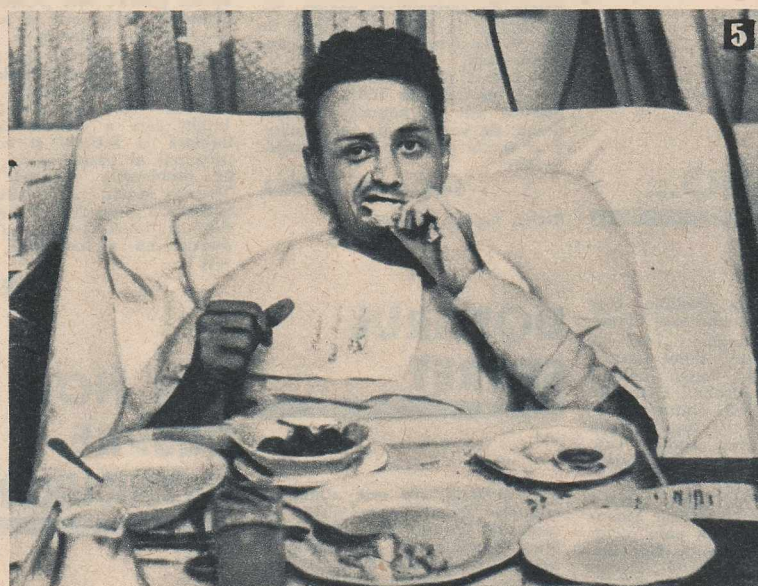
au hotărît să recurgă la o soluție extremă (pe care o mai folosiseră de 21 de ori pînă atunci): implantarea unui rinichi. (Fotografia de mai sus a fost făcută la începutul acestui an.)

2) La spitalul St. John din Cleveland un om bătrîn a sucombat după o criză cardiacă. Rinichii săi nu fuseseră afectați cu nimic de boală. Toate spitalele din oraș fuseseră avertizate ca într-un asemenea caz să anunțe clinica me-

dicală. Doi chirurghi de la clinică au sosit de urgență la spitalul St. John și au extras un rinichi din corpul decedatului (în care circulația sîngelui fusese menținută prin mijloace artificiale, pentru a nu se leza în mod ireversibil țesuturile organelor). Iată-i pe cei doi medici înapoiindu-se în grabă la clinică cu prețiosul organ așezat într-un receptacol cu refrigerare specială.

4

5

6

Grefele și „bariera biologică” (Urmare din pag. 11)

din greutatea întregului corp, se pretează transplantărilor mai bine ca oricare altul — ne-a declarat conf. dr. Agrippa Ionescu de la Spitalul de traumatologie, chirurgie plastică și reparatorie din București. Este vorba în primul rînd de autotransplantări, dar în cazuri grave, în arsuri întinse, acestea nu se pot efectua la momentul oportun, «zonele donatoare» proprii fiind foarte limitate. Or, lipsa unor mari porțiuni de piele antrenează perturbări grave în întregul organism, care pot fi fatale. În asemenea cazuri recurgem la homotransplantări. Se scot porțiuni de piele de la donatori voluntari (rude apropiate, tovarăși de muncă etc.), care se grefează organismului suferind. Sînt de fapt homotransplantări temporare, care nu persistă în organismul-gazdă decît un timp limitat, dar fără ele nu s-ar putea salva multe vieți omenești. Trans-

plantarea provizorie permite bolnavului să se refacă biologic, pentru ca apoi, noi, medicii, să putem lucra cu «materialul pacientului».

„Cea mai însemnată experiență noi am dobîndit-o în domeniul arsurilor — subliniază tovarășul dr. A. Vasiliu. Într-o lucrare publicată recent de conf. dr. Agrippa Ionescu și colaboratorii săi, s-a arătat că tratamentul în decurs de șase ani a peste 3 000 de bolnavi arși în toate fazele de boală a permis obținerea unor rezultate la nivelul celor comunicate în presa de specialitate universală. În multe din aceste cazuri s-a aplicat cu succes metoda autogrefelor combinată cu homogrefe”.

În secțiile de chirurgie estetică, chirurgii români, concurînd cu natura, corectează defectele fizice cu îndemînarea unor artiști. Am privit

3) Sturmer pe masa de operație.

4) După prima intervenție chirurgicală care a durat 140 de minute, d-na Sturmer se află la capătul sofului, îmbărbătindu-l.

5) Prima masă.

6) Au trecut cîteva luni. Sturmer a revenit la viața normală, a început să lucreze, să călătorească, să înoată, ba chiar să practice schiul nautic... În tot acest timp el a întreținut singur

o fișă personală de observații și a continuat să ia medicamente menite să ușureze noului rinichi lupta împotriva „barierei imunologice”.

După un răstimp analizele au dat unele semnale de alarmă. Este deci prea devreme pentru a trage concluzia că, în cazul lui Sturmer, „bariera” a fost învinsă. Profesorul din Indiana rămîne însă optimist. „M-am obișnuit să privesc viața și moartea în față”. Și, oricum, prima rundă a fost cîștigată...

uimiți chipuri feminine a căror armonie fusese grav alterată de riduri — autogrefele nefaste ale zeului Cronos — și care au „întinerit” sub mîinile chirurgilor. Eliminarea exceselor de țesuturi produse prin relaxarea lor la față, gît și pleoape, scurtarea mușchilor pieloși care și-au pierdut elasticitatea, și alte asemenea „artificii” duc la redobîndirea frumuseții pierdute. Un nas prea lung sau strîmb, urechi prea depărtate sau alte deformări fizice sînt corectate prin operații complexe de mare finețe cu ajutorul autogrefelor.

ORIZONT 1975

De la primele grefe practicate cu mai mult de 8 000 de ani înaintea erei noastre, în Egipt, pentru refacerea nasului rănit — după cum reiese din documente scrise, descoperite

rite de arheologi — pînă la transplantările unor organe vitale efectuate în prezent în întreaga lume, a fost parcurs un drum extrem de lung. Dar important este că numai în decursul unui deceniu și mai ales în ultimul an, realizările depășesc tot ce s-a putut imagina în zece milenii. Dr. Joshua Ledeborg, laureat al Premiului Nobel, este convins că transplantarea oricărui organ se va înscrie „mîine” în realitatea cotidiană. Un alt specialist, profesorul Dempster, precizează că acest „mîine” va fi în zece ani: în 1975.

Homogrefele — de la decedați — și heterogrefele — de la animale — vor deveni tehnici curente ale viitorului apropiat, dînd un nou sens frumosului adagiu latin „Nemo sibi nascitur”, nimeni nu se naște pentru sine.

Dr. Em. ROMAN

cadran

INTERNATIONAL

DUBLĂ LOVITURĂ

Ediția de luni seară a săptămânalului american *Newsweek* anunță că secretarul apărării Statelor Unite, Robert McNamara a cerut guvernului britanic să abandoneze programul construirii de submarine purtătoare de rachete Polaris, oferind în schimb să vîndă Angliei submarine Polaris americane, la „un preț convenabil”.

Propunerea are o dublă semnificație: întâi, pe această cale va putea fi eliminată mai ușor orice pretenție engleză la o „poziție nucleară independentă”; în al doilea rînd fabricile americane producătoare de armament ar sufla o comandă grasă întreprinderilor engleze.

Pentru a înțelege toate implicațiile știrii, e necesară puțină istorie. La început au fost cinci: cinci submarine pe care Anglia a anunțat că le construiește. Statele Unite s-au angajat — conform acordurilor de la Nassau — să furnizeze rachetele necesare acestor submarine în schimbul anulării proiectelor rachetei Skybolt ce urma să asigure funcționarea flotei aeriene nucleare independente engleze. Guvernul conservator de atunci sublinia că „independentă” va fi menținută prin crearea flotei de submarine nucleare. Companiile engleze Vickers-Armstrong și Cammell Laird au primit comanda submarinelor, primul submarin urmînd a intra în funcțiune pe la mijlocul anului 1968.

Laburizii au venit la putere cu lozincă că vor „renegoci” acordurile de la Nassau. În ce sens? Nici pînă astăzi nu s-a arătat pe deplin. Dar după primele convorbiri Wilson-Johnson s-a anunțat între altele că „contribuția națională” engleză la forțele nucleare atlantice va consta din „flota britanică de submarine Polaris”. Deci în esență formula conservatoare a „armei de represalii independente” era menținută. Dar la 15 februarie 1965 s-a aflat că cele cinci au devenit patru submarine. Denis Healey, ministrul apărării, a anunțat că nu se va mai construi un al cincilea submarin realizîndu-se o economie de 45 milioane lire sterline.

Între timp, atît situația finanței engleze, care după cum afirma un recent raport economic, se sprijină pe împrumuturi ce vor trebui cîrînd restituite, cît și discuțiile interatlantice în problemele nucleare, au repus sub semnul întrebării flota de submarine Polaris engleză.

În ultimul timp se pare că Statele Unite au ajuns la concluzia că dacă s-ar elimina acest „element nuclear independent”, divergențele nucleare din N.A.T.O. ar fi mai ușor de rezolvat. Pe de altă parte, situația de datomică a Angliei o face vulnerabilă la presiunile Statelor Unite care pot avertiza că nu mai sînt dispuse să finanțeze prin împrumuturi pretenziile nucleare ale Angliei.

Știrea din *Newsweek* arată că presiunile au și început. În plus, se lansează o nouă mare afacere americană de armament, care nu va putea decît să exacerbeze vrăjmășia companiilor engleze Vickers-

Armstrong și Cammell Laird care și așa au recoltat multe pagube de pe urma comerțului american cu arme.

N. LUPU

INTR-O BISERICĂ DIN AVELLINO...

S-a întimplat la Avellino, oraș pitit într-o vale muntoasă dominată de Montevergine: Ioan al XXIII-lea, Kennedy, Fidel Castro, Bertrand Russel, Luigi Longo, Picasso, Sartre, Pasolini, Giancarlo Pajetta, Carlo Levi, Guttuso, Moravia au apărut cu toții laolaltă dînd chip mulțimii anonime care manifestează pentru pace, într-o frescă amplă de 22/6 metri, pe rețelele central al unei biserici dintr-un cartier periferic. Monumentala lucrare, opera unui pictor de 24 de ani, Ettore de Concilio, a pus în mișcare fotografi, ziaristi italieni și străini, televiziunea.

Un mesaj al Secretariatului de stat al Vaticanului a anunțat aprecierea lui Paul al VI-lea. Telegrame de salut au sosit și din partea unor intelectuali și artiști din lumea întreagă.

Cum și de ce a luat naștere o frescă de un conținut atît de viu și actual în biserica Sf. Francisc dintr-un cartier de feroviar, locuit de oameni care-și duc cu greu existența?

Ideea a încolțit în mintea lui don Renzullo, parohul bisericii, un om plin de voință și hotărîre. Ulterior el, ca și De Concilio și sculptorul Rocco Falciano — care au realizat lucrarea — au rămas surprinși de vilva suscitată. „Problema de fond nu constă în personajele neașteptate care apar sau se pretinde că ar apărea în tablou” — explică don Renzullo.

În biserică se afla un perete mare gol și mai exista dorința de a crea noi raporturi între artă și biserică. Iar mai presus de toate se aflau marile probleme ale zilei de azi: teama de război, pacea,

adaptarea bisericii la lumea contemporană.

De aceea parohul s-a adresat pictorului De Concilio de care auzise, în urma vilvei stîrnite prin realizarea de către acesta — împreună cu Mazzacurati — a monumentului eroilor Rezistenței din Cadelbosco și apariția unui articol în „Osservatore Romano”, organul Vaticanului, pe marginea acestei lucrări.

Tema era clară: să reflecte semnificația și valoarea problemei păcii în frîntînta lume modernă. „A solicita oameni de diferite orientări spre un dialog constructiv” — afirmă don Renzullo. Iar autorul, vorbind despre cele 400 de chipuri pictate — oameni obișnuiți, muncitori și țărani, burghezi, negri, albi și asiatici, iar printre toți aceștia personalități vestite — subliniază că „este o operă dedicată păcii, ca un omagiu adus celor ce s-au bătut pentru ea, chiar de pe poziții opuse. Prezența lor într-o asemenea mulțime reprezintă pentru noi chezașia solidarității tuturor oamenilor pentru salvarea păcii în lume”.

Îndreptînd privirea acestei mulțimi „universale” spre latura dreaptă a grandioasei fresce, se dă glas puternicului avertisment împotriva violenței, reprezentată de masacre, spînzurători și ciuperca atomică: toate grozăviile pe care le-am trăit în timpul celui de-al doilea război mondial. Lagărele de exterminare nazistă, rezistența și în sfîrșit Vietnamul de azi ies la iveală cu o forță impresionantă.

Niciodată pînă acum n-a apărut într-o biserică din Italia o operă plastică atît de actuală, de modernă, de veridică, de revelatoare. E și acesta un semn al vremurilor noastre.

Sem Della ROCCA

Roma, noiembrie 1965

DOSARUL SECRET

„Pentagonul nu este străin de ultimele acțiuni complotiste ale cercurilor de dreapta din Republica Dominicană” — a scris recent ziaristul american Drew Pearson în *Washington Post*. Această afirmație vine să se adauge dezvăluirilor făcute cam în același timp de ziarul *New York Times* privind acțiunile S.U.A. în Republica Dominicană. Ziarul newyorkez se bazează pe conținutul unui dosar voluminos care este ținut în cel mai strict secret, într-unul din seifurile Comisiei senatoriale a S.U.A. pentru afaceri externe. Dosarul cuprinde procesele verbale ale depoziziilor făcute vara aceasta în fața membrilor comisiei de înalte oficialități ale Departamentului de Stat, ministerului apărării și Agenției Centrale de Investigații (CIA) cu privire la substratul intervenției Statelor Unite în Republica Dominicană. Mult timp nu au fost cunoscute. Motivul este simplu.

„Administrația Johnson — scrie Max Frankel, corespondentul din Washington al ziarului *New York Times* — dorește să țină în secret depoziziile prezentate în Senat întrucît ele au aruncat o nouă lumină asupra intervenției sale în Republica Dominicană. Administrația se teme că publicarea pro-

cesului verbal ar redeschide debaterile și ar furniza noi arme criticilor săi”.

Și totuși ziarul newyorkez a reușit să afle o serie de amănunte în legătură cu acest dosar și să publice o parte a conținutului său. Astfel ziarul arată cum, în deopoziția sa, secretarul de stat adjunct, Thomas Mann, a recunoscut că în după-amiaza zilei de 28 aprilie a.c. (la patru zile după răscoala populară împotriva regimului de dreapta dominicană condus de Donald Reid Cabral) guvernul american a luat legătura cu junta militară de dreapta, creată în grabă ca o contrapondere a forțelor constituționaliste, și au determinat-o să ceară „trimiteră urgentă” de trupe americane la Santo Domingo. În seara aceleiași zile, președintele Johnson a și semnat ordinul de debarcare a infanteriei marine a S.U.A.

Pe de altă parte, scrie *New York Times*, la declanșarea crizei dominicane administrația Johnson a „manevrat din culise” pentru a sprijini pe militarii de dreapta dominicani și „deși în public se pronunța împotriva intervenției, administrația era gata să folosească trupele americane dacă răscoală s-ar fi dovedit superiori”.

Este interesant faptul că Departamentul de Stat, care a hotărît să nu fie date publicității aceste depozitii, a ajuns la concluzia că nu este bine să fie cunoscută de opinia publică nici „Cartea Albă” elaborată de guvern în scopul de a „justifica” intervenția. Această poziție a provocat de altfel un conflict între președintele Comisiei senatoriale pentru afaceri externe, senatorul William Fulbright care a criticat intervenția militară a S.U.A. și consilierul principal al președintelui Johnson în problemele Americii Latine, Thomas Mann. „Dar — după cum subliniază *New York Times* — nici disputa dintre acești doi oameni politici nu a fost dată publicității”.

I. RETEGAN

DIN NOU DESPRE CONCURENȚĂ

O lege nescrisă, dar pînă acum respectată cu strictețe, cerea firmelor din țările capitaliste să nu includă în reclama lor nici o mențiune nominală a producătorilor aparținînd unor fabrici rivale. Se putea spune, de pildă, că automobilul marca X e cel mai bun din lume (decî implicat e superior tuturor celorlalte), dar nu și că e mai bun decît automobilul marca Y.

Iată însă că această barieră a căzut și ea, călcată în picioare de goana după profituri cît mai mari. La posturile americane de televiziune este prezentat un mic film destinat publicității pentru lamele de ras „Gilette”. O mină bărbătească ezită cîteva clipe în fața a patru pachete de lame, pe care se pot citi firmele: „Schick”, „Personna”, „Wilkinson” și bineînțeles „Gilette”. În cele din urmă, mina le împinge la o parte, cu dispreț, pe primele trei și o ia pe cea de-a patra.

Fenomenul nu este izolat. După cum ne informează săptămînalul „Time”, în statele din răsăritul și centrul S.U.A. depozitarii automobilelor „Dodge” au adoptat ca lozincă publicitară fraza: „Ne adresăm cumpărătorilor care s-au plictisit de Ford”. Compania „American Motors” a lansat și ea afișe de reclamă în care îi face praf și pulbere pe concurenții săi. Procedee asemănătoare s-au încetățenit în industria chimică, electrotehnică, a băuturilor spirtoase etc.

Nu toată lumea găsește această inovație pe gustul ei. „Time” citează de pildă pe Fairfax Cone, directorul unei mari agenții publicitare, care a declarat: „E o manifestare grosolană a lăcomiei și sînt sigur că marea public o va respinge”.

N. AURELIU

„Peste 20 000 de persoane au sosit din toate orașele țării pentru a lua parte la cea mai largă demonstrație națională de protest care a avut loc după marșul negrilor din anul 1963 în apărarea drepturilor civile” — scria ziarul *New York Herald Tribune* de duminică trecută, în legătură cu impunătoarea manifestație de protest de la Washington împotriva politicii S.U.A. în Vietnam. Cuvințele „Afară din Vietnam”, prezente în atîtea rînduri pe străzile principalelor orașe americane, au constituit și lozincă sub care s-a desfășurat marșul de la Washington (foto 1).

Paralel cu demonstrația capitala americană, au avut loc manifestații asemănătoare și într-o serie de capitale europene. La Paris, de pildă, studenții, pornind de la Sorbona, au demonstrat pe bulevardele orașului cerînd să se pună capăt intervenției americane în Vietnam (foto 2).

Leningradul se îmbogățește cu noi linii de metrou. Unul din cele mai dificile sectoare este cel de sub albia Nevei. Aici lucrează brigada condusă de Nikolai Selețki (în fotografia de jos).

SE CAUTĂ UN FILANTROP...

O telegramă transmisă de agenția „France Presse” anunța zilele trecute că McGeorge Bundy, consilierul special al președintelui S.U.A. pentru problemele securității naționale, ar putea să-și părăsească postul guvernamental pentru a primi funcția de președinte al „Fundației Ford”. Trebuie spus că această funcție a fost oferită inițial și altor politicieni dar, după cât se pare, Bundy este apreciat ca cel mai potrivit pentru a o prelua.

În enciclopedia americană Columbia (ediția 1963) stă scris că „Fundația Ford a fost înființată în 1936 cu scopul general de a face să avanseze bunăstarea umană”. Dacă așa stau lucrurile, perspicacitatea vădită de miliardarii Ford în alegerea președintelui fundației nu mai poate fi pusă la îndoială. După cum ne informează aceeași agenție, „Bundy este considerat la Washington drept unul din arhitecții politici americani în Vietnam”. Și de altul s-ar putea preocupa mai atent de „avansarea bunăstării umane” dacă nu unul dintre inspiratorii și organizatorii devastărilor, masacrelor și incendiilor săvârșite de intervenționistii americani în Vietnam?

Faptul ar părea cu adevărat de necrezut dacă în privința activității fundației ne-am ghida exclusiv după enciclopedia columbiană. Alte surse fac însă completări ce merită a fi luate în seamă. „Fundația Ford” este nu o instituție filantropică oarecare, ci — cum s-a exprimat însuși președintele ei actual Henry Heald — un „comerciant angrosist de filantropie”. Prin averea sa de 2,8 miliarde de dolari — adaugă revista vest-germană „Die Weltwoche” — „fundația ar putea cumpăra întregul capital de acțiuni al unor asemenea companii ca Bayer, împreună cu Siemens Co. Halske... În numai 12 ani ea și-a mărit de cinci ori veniturile, la care se adaugă și împrumuturile japoneze convertibile, obligațiunile A.E.C. și Shering etc.”. Fundațiile de tipul celui în cauză controlează între 10 și 100 la sută din capitalul unor companii gigantice ca Ford, Kellogg, Duke Power, Coca-Cola și multe altele, având interese în diferite părți ale lumii. De ce au apărut sub forma unor instituții filantropice și nu a unor superstruc-turi? O arată aceeași revistă vest-germană: pentru că au avantajul „libertății fiscale”, respectiv afacerii lor uriașe sînt scutite de impozite! Iar aceste afaceri sporesc neîncetat impunând necesitatea plasării în fruntea instituției respective a unor oameni de mînă forte și, totodată, după cum se vede, a unor „filantropi” de talia lui Bundy.

B. STOIAN

FRUMUSEȚEA FEMININĂ ȘI OP-ART-UL

Consumatorului de Op-Art i se cere să aibă stomacul solid. Așanumitul Optical Art — o artă a jocurilor geometrice și a iluziilor optice, lansată prin 1948 la Paris de pictorul Victor Vasarely — produce privitorului neantrenat o senzație de amețeală, vecină cu răul de mare. Un lucru e însă incontestabil: jocul formelor geometrice agită privirea, exercită o atracție aproape hipnotică. În-susire pe care n-au pregetat s-o exploateze negustorii de modă și cosmetice din lumea întreagă.

A doua zi după închiderea ex-

poziției Op-Art care a avut loc în sezonul trecut la New York, fabricanții de textile, confecții, articole de menaj, accesorii și decorații de interior au și lansat în producție articole valorificînd motive Op-Art. A început invazia formelor geometrice în alb negru, jongleria cu pătrate, dungă, pastile, cercuri concentrice, spirale și volute.

Valul Op-Art s-a revărsat curînd și peste ocean, determinînd în colecțiile caselor de „haute-couture” din Paris o recrudescență a ofensivii geometriei, inițiată în sezonul precedent de Courrèges. Inspirat de pictorul olandez Mondrian, un predecesor al Op-Art-ului, Yves Saint-Laurent a lansat rochiile petice din patrulete multicolore subliniate de renunțata trăsătură neagră a lui Mondrian.

Dar geometria nu s-a instalat doar pe rochii sau pălării. Jocurile de alb și negru își dau înfiltrare și pe mantourile de blană, pe cizme și mănuși, ba chiar și pe pleoape și... în jurul ombilicului.

Intr-adevăr, geloși pe dictatorii modei, cosmeticienii s-au adaptat și ei la moda Op-Art. Inceputul l-a făcut la Londra un machiador de la firma Max Factor, pe nume Douglas Young. E drept, londonezele ezită încă să-și aplice pe față masca de clown cu pleoape de var peste care se aștern pătrățele, virgulețe, spirale etc. sau să-și deseneze pe unghii o țintă de tir sau o miniaturală tablă de șah. Dar apariția pe străzile Londrei a manechinelor machiate de Douglas Young n-a provocat scandaluri, deși n-au lipsit de loc zimbetele ironice. E nevoie de ceva mai mult decît excesele unei mode delirante pentru a-i scoate pe englezi din flegma lor tradițională. Cu atât mai mult cu cît asemenea excese poartă în ele germenul celui mai rapid declin.

Ana ROMAN

TAPISERIA ...FRAGILĂ

Nici nu s-au stins bine ecourile refuzului Franței de a participa la comemorarea de către Anglia a celei de-a 150-a aniversări a bătăliei de la Waterloo și o nouă aniversare dă loc la discuții. Este vorba de cea de-a 900-a aniversare a bătăliei de la Hastings, prin care este sărbătorită victoria normanzilor asupra englezilor în anul 1066. Deși de aceasta ne mai desparte un an, spiritele au început deja să se infierbinte, protagoniștii fiind aceiași ca la comemorarea precedentă: Franța și Anglia. Discuția a pornit acum de la o celebră tapiserie — tapiseria de la Bayeux, care înfățișează tocmai un moment din cucerirea Angliei de către normanzi. Pentru a da mai mult fast acestei sărbătoriri, autoritățile engleze au solicitat Franței să le împrumute tapiseria pentru a o prezenta la expoziția comemorativă ce va fi deschisă la „Victoria and Albert Museum”. Dar iată că a început să se vorbească despre posibilitatea unui refuz din partea Franței, care ar putea invoca drept motiv fragilitatea tapiseriei. Lucru care a provocat deja o serie de reacții în Anglia. „În orice caz comentează ziarul «Le Figaro» — numeroși sînt aceia care sînt gata să vadă în motivul avansat de autoritățile francoze pentru justificarea refuzului, doar o scuză pentru camuflarea unei manifestări de orgoliu, jignit de amploarea pe care au avut-o în Anglia ceremoniile celei de-a 150-a aniversări a bătăliei de la «Waterloo».”

G. MANTU

GIOCONDA ÎN „FIAT 600”

Dacă Leonardo da Vinci ar fi trăit în vremea noastră ar fi desenat prototipul binecunoscutului „Fiat 600”? După părerea unui anunț publicitar apărut în săptămînalul american „Life”, răspunsul e categoric da. Iar argumentele care pledează în favoarea acestei opinii sînt: „Leonardo era artist, dar și inginer. El a anticipat avioanele și submarinele și cine știe dacă n-ar fi imaginat și primul automobil... Linia popularului «Fiat» e atât de desăvîrșită sub raport tehnic și artistic, încît chiar și divinul Leonardo și-ar fi putut pune semnătura în josul machetei”.

Și pentru a face și mai pregnantă originala ipoteză, anunțul publicitar este întovărășit de fotografia unei „600” care o are la origine enigmatică Gioconda. Celebra frumusețe feminină privește — după cum ne putem noi înșine convinge — pe fereastra mașinii, spre cititori, cărora le adresează zimbetul atît de greu de definit și izvor de atîtea comentarii. Pentru săptămînalul american, însă, secretul zimbetului ei și-a găsit, în fine, dezlegarea: „Gioconda suride așa pentru că cunoaște prețul mașinutei italiene.

T. FLORIAN

care este de numai...” și urmează o cifră în dolari.

Dacă n-am fi știut că luna trecută, cu prilejul unei expoziții organizate la Paris, zimbetul ei a luminat și ambalajele unor conserve sau că în unele locuri se fabrică Gioconde ce pot fi făcute să zîmbească învîrtind o cheie, am fi crezut, poate, și noi. Așa, însă, sîntem mai ales tentați să credem că autorii reclamei sînt animați de prea puține scrupule și de o evidentă lipsă de respect față de o capodoperă care innoblează de veacuri patrimoniul de frumusețe al omenirii.

D. H.

MECANISM DE ACUM 2000 DE ANI

Studiind statuile și celelalte obiecte scoase la suprafață din apele insulei Antikythira încă în anul 1900 și depozitate la Muzeul național al Greciei, arheologul Valerios Stays a constatat că mai multe plăci din bronz, considerate rămășițe ale unei statui, constituiau de fapt fragmente ale unui... străvechi mecanism. Această constatare de-a dreptul uluitoare l-a determinat să supună fiecare piesă unei cercetări amănunțite. Munca a fost extrem de dificilă, deoarece toate obiectele erau acoperite de un strat gros de depuneri a căror îndepărtare cerea mult timp și o atenție deosebită.

Pe una din plăcile ruginite și apoi curățate arheologul a descoperit o inscripție. După forma literelor el a putut stabili că obiectele datează din secolul I î.e.n. Un mecanism creat acum două mii de ani este ceva aproape de necrezut. Vilva stîrnită în lumea oamenilor de știință a fost cu totul firească. S-au formulat tot felul de ipoteze cu privire la destinația anticului mecanism. Cei mai mulți opinau că ar fi un instrument de navigație. Alții susțineau că ar putea fi un planetariu în miniatură. Totuși, din lipsă de probe materiale, nimic precis nu s-a putut stabili atunci.

A trebuit să treacă o jumătate de veac de cercetări minuțioase pentru ca alcătuirea, sistemul de funcționare și întrebuintarea mecanismului să fie într-o oarecare măsură elucidate. Abia recent, în baza pieselor eliberate de depuneri și minuțios studiate, s-a reușit reconstituirea în linii generale a mecanismului de la Antikythira. Este o reconstrucție parțială, deoarece nici pînă acum nu au putut fi curățate toate piesele, iar multe inscripții n-au fost încă descifrate. Totuși, oamenii de știință au putut stabili că este vorba de un complicat ceas astronomic alcătuit din cel puțin 20 de roți dințate și trei discuri gradate — un original mecanism de calcul aritmetic, care corespunde modelelor geometrice ale sistemului solar, așa cum și le-au imaginat Platon și Arhimede.

Din inscripțiile descifrate pînă acum, precum și din înfățișarea și amplasarea diferitelor piese, s-a putut deduce că instrumentul de acum douăzeci de veacuri indica poziția și ora cînd răsărit și apun, în fiecare lună a anului, Soarele, Luna, cele mai luminoase stele și constelații, precum și mișcarea planetelor Mercur, Venus, Marte, Iupiter și Saturn, cunoscută atunci.

Mecanismul mai pune însă în fața oamenilor de știință multe semne de întrebare. Nu se știe, de pildă, cum era pus în funcțiune — manual sau automat. Cert este însă că istoria atestă construirea abia în epoca Renașterii a unor mecanisme atît de complicate ca acesta.

MOARTEA — UN BUSINESS

„Sînteți destul de bogat ca să muriți?”, își întreba recent cititorii revista americană „Saturday Evening Post”. Întrebare justificată, de vreme ce moartea a devenit și ea în America un business rentabil — nu pentru răposat, bineînțeles, și nici pentru familia lui, ci pentru întreprinderile de pompe funebre. Prosperitatea acestora — arăta săptămînalul francez „L'Express” — a devenit atît de mare, încît ea a început să-i intereseze pe specialiștii legii antitrust.

Una din ideile noi pe care le-au avut businessmenii înmormintărilor a fost ca, speculînd starea de spirit specială în care se găsesc de obicei cei ce au pierdut un om apropiat, să „dramatizeze” tragicul eveniment. În acest sens, o recentă inovație, datînd din toamna acestui an, este înlocuirea obișnuitei înmormintări cu congelarea. Cei care au murit de boli incurabile azi ar putea astfel aștepta, cu ajutorul frigului — care poate păstra organismul în starea în care i-a fost încredințat — pînă la o dată nedefinită, pentru ca medicii să aibă timp să descopere secretul vindecării respectivelor maladii. Decongeleți, morții vor putea fi redați vieții. Este vorba de o teorie științifică — atrăgătoare, evident, dar deocamdată numai o teorie — pe care antreprenorii de pompe funebre au pus-o însă cu grabă și, bineînțeles, cu folos în aplicare.

Desigur nici înmormintările și nici incinerările nu au scăpat de introducerea unor inovații — deosebit de costisitoare, pe de o parte — de producătoare de beneficii, pe de altă parte.

Astfel practica îmbalsămării a devenit un lucru atît de curent, încît avuzul familiei nici nu mai este cerut. Servicii specializate îndeplinesc de asemenea o gamă vastă de funcțiuni, mergînd de la crearea aparenței slăbirii sau îngrășării defunctului, aplicarea unor prozeze, modificarea expresiei feței pînă la machiaj „mise en plis” sau toalete de „haute-couture”.

Obișnuitul scriu poate fi înlocuit de o ladă masivă de aramă în stil „militar” sau de una în stil „colonial”. Capacul este în permanență deschis.

Un amănunt: o asemenea înmormintare — inclusiv cavoul — revin în medie la frumoasa sumă de 1.000 dolari.

Evident că perspectivele „industriei funerare” americane se anunță înfloritoare.

D. ȘTEFAN

LA BULAWAYO...

Prin greve, demonstrații și alte acțiuni, populația africană din Bulawayo (în fotografia) ca și din alte orașe sud-rhodesiene și-a manifestat protestul împotriva declarării unilaterale de către guvernul Ian Smith a independenței țării. Mașinile blindate cu mitraliere îndreptate asupra demonstrațiilor, cîinii polițistei asmușiți împotriva africanilor n-au făcut decît să prezinte în adevărată sa lumină scopul real al acestui act.

SÎNTEM ÎN LUNA CADOURILOR! CE SĂ ALEGEM?

Vitrinele luminoase ale magazinelor, împodobite cu gust și fantezie vă invită la cumpărarea cadourilor. O poșetă, un batic, o pălărie, o jachetă, o pereche de ciorapi sînt daruri pe gustul fiecăruia.

Ministerul Comerțului
Regia 15